

Mardin Barosu

Dergisi

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2026

YIL 2 • SAYI 6

Mardin Barosu e-dergi

Av. Ahmet DUYAN
Mardin Barosu Başkanı

A. Duyan

Değerli Meslektaşlarım,

Baro dergimizin altıncı sayısını sizlerle buluşturmanın heyecanı ve gururuyla hepinizi saygıyla selamlıyorum. Dergimizin her sayısını hevesle beklemeniz ve adliye koridorlarındaki yoğun teveccühünüz bizleri ziyadesiyle memnun ederek çalışma azmimizi artırıyor; hepinize teşekkür ederim.

Bana ayrılan bu kıymetli sayfayı, üç aylık rutin bir muhasebe köşesi olarak görüyorum. Burada aslında son üç ayda sizlerle mesleğimiz ve halkımız için neler yaptığımızın cevabını paylaşıyorum. Umarım icraatlarımızı anlatamadığımız günlerle hiç karşılaşmayız.

Son üç aylık süreçte yaptığımız en kıymetli şey, hemen yanı başımızda yaşanan bir savaşı yerinde incelemektir. Savaşın kirliliğinde, her şeyi göze alarak orada bulunan tek Baro olmanın gururunu yaşadık. Bir yer düşünün ki, yerin ismini zikretme şeklinizden yafılanasınız. Oysa orada yaşananları yerinde gördüğünüzde bu tarafgirlik çabasının ne kadar beyhude bir girişim olduğunu rahatlıkla fark edersiniz. Orada, çocuklar henüz o kara parçasının ismini dahi dillendiremeden, yaşamlarını, 21. yüzyılda yaşayan her bireyin utanacağı bir şekilde, soğuktan donarak yitirmişken ne söylenebilir ki?

O çocuklar, insanlık tarihine yardım ellerinin uzanamadığı çocuklar olarak geçmiştir. Onlar artık, Rojavalı, Suriyeli, Kürdistanlı çocuklar değil, onlar, artık, ölü çocuklar. Onlar, bütün dünyanın yaşatamadığı çocuklar. Hangi siyasi emel onları geri getirebilir? Asıl sorulması gereken yegâne soru bu olmalı!

Bütün bunların yanında şunu da cesur bir dille söylemek gerekir ki bir kara parçasına isim verme hakkı, orası için mücadele verenlerin hakkıdır ki bu uluslararası menfaatlerin üzerinde bir değerdir. Yapılan ziyaretlerin hemen akabinde, silahların susması ve bir mutabakatın olması şüphesiz ki ziyaretlerimizi çok daha kıymetli bir hale getirmiş, Mardin Barosu'nu tarih sayfalarında çok daha kıymetli bir yere taşımıştır.

Dergimizin bu sayısının bir diğer anlamı da 5 Nisan Avukatlar Günü'nü içermesidir. Bu sebeple, adalet yolunda dayanışma ile daha güçlü günleri göreceğimiz inancı ile, yargının ayrılmaz parçası olan bütün meslektaşlarımızın Avukatlar gününü tebrik ederim.

Her zaman olduğu gibi, dergimizin bu yayınına hayat veren başta Mardin Barosu Basın Yayın Komisyonu Üyesi ve Mardin Barosu Yönetim Kurulu Üyesi meslektaşlarıma, yazıları ile yayınumıza renk katan bütün komisyonlarımıza ve yazar meslektaşlarımıza ve dergimizin bu sayısının sponsorluğunu üstlenen meslektaşımız Savur Belediye Başkanı Av. Engin Uğur Hamidi'ye sonsuz teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Mardin Barosu

Dergisi

MARDİN BAROSU BASIN YAYIN KOMİSYONU

İmtiyaz Sahibi

Av. Ahmet DUYAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Av. Muhammed Melik İLHAN

Genel Yayın Sorumlusu

Av. Muhammed Melik İLHAN

Genel Sekreter

Av. Bahar AKSOY

Görsel Sorumlusu

Av. Pelda KAPAN

Röportaj Sorumlusu

Av. Ahmet NAKŞİOĞLU

Sponsor Sorumlusu

Av. Jozef GÖKSÜN

Yayın Kurulu Üyeleri

Av. Barsavmo GÜRKAN

Av. Muhammed Enes ALKAN

Av. Adem GÜMÜŞ

Av. Özgür ALP

İletişim Bilgileri**Adres**

13 Mart Mah. İl Müftülüğü Arkası,
48.Sk. No:8 Artuklu/MARDİN

Telefon

0482 213 60 43

Faks

0482 212 18 76

WhatsApp İletişim Hattı

0537 035 47 73

E-posta

info@mardinbarosu.org.tr

mbbasinyayin@gmail.com

KEP Adresi

mardinbarosu@hs01.kep.tr

Baskı

Şan Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Hamidiye Mh. Anadolu Cd. No: 50

Kağıthane/İstanbul - Tel: 0212 289 24 24

Sertifika No: 45170

Av. Muhammed Melik İLHAN
Basın Yayın Komisyonu
Genel Yayın Sorumlusu

Değerli Meslektaşlarım,
Saygıdeğer Okuyucular,

Her sayı, bir yayının yalnızca devam ettiğini değil; kendini yenilediğini, derinleştiğini ve yeni sözler üretme cesareti taşıdığını gösterir. Mardin Barosu Dergisi olarak altıncı sayımızla okurlarımızın karşısına çıkarken, bu kez hukukun en canlı mekanlarından birine, adliyeye, daha yakından ve içeriden bakma iradesini ortaya koyuyoruz.

Bu sayımızın dosya konusu olan “Adliyeye İçeriden Bakış”, adliyeyi yalnızca bir bina ya da yargısal işlemlerin yürütüldüğü teknik bir alan olarak değil; insan hikayelerinin, mesleki mücadelelerin, umutların, gerilimlerin ve dayanışmanın iç içe geçtiği çok katmanlı bir yaşam alanı olarak ele almayı amaçlamaktadır. Zira adliye koridorları; Hâkimin vicdani muhakemesine, savcının iddia sorumluluğuna, avukatın savunma azmine, zabıt katibinin titizliğine, mübaşirin düzen sağlayan emeğine ve yurttaşın adalet arayışına aynı anda tanıklık eder.

Bu perspektifle hazırlanan yazılar, adliye içindeki farklı “karakterleri” yalnızca mesleki rolleriyle değil; insani yönleri, karşılaştıkları güçlükler ve taşıdıkları sorumluluk bilinciyle görünür kılmayı hedeflemektedir. Çünkü adalet, soyut normların uygulanmasından ibaret değildir; onu hayata geçiren insanların birikimi, emeği ve etik duruşuyla anlam kazanır. Bu sayı, tam da bu nedenle, adliyeyi dışarıdan izlenen bir yapı olmaktan çıkarıp içeriden bir anlatıya dönüştürme çabasının ürünüdür.

Öte yandan bu sayımız, 5 Nisan Avukatlar Günü vesilesiyle savunma mesleğinin tarihsel ve güncel önemine yeniden dikkat çekme sorumluluğunu da taşımaktadır. Avukatlık; yalnızca bir meslek değil, hak arama özgürlüğünün teminatı ve adil yargılanma hakkının vazgeçilmez unsurudur. Savunmanın güçlü olmadığı bir yargı düzeninde adaletin tam anlamıyla tecelli etmesi mümkün değildir. Bu nedenle Avukatlar Günü, mesleğimizin onurunu hatırlamanın yanı sıra; karşı karşıya olduğumuz yapısal sorunları, mesleki hak ve güvenceleri ve savunmanın kurumsal konumunu yeniden değerlendirme günüdür.

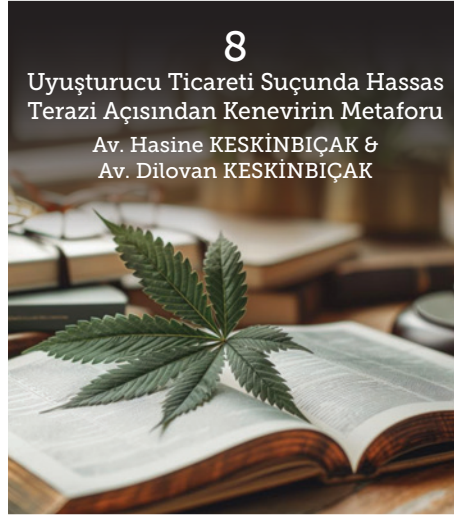
Dergimizin her sayısı gibi bu sayı da ortak emeğin, katılımın ve sorumluluk bilincinin bir ürünüdür. Katkı sunan tüm meslektaşlarımıza, komisyon üyelerimize ve yayınlarımızı takip ederek bu üretim sürecine anlam katan okurlarımıza teşekkür ediyorum.

Saygılarımla,

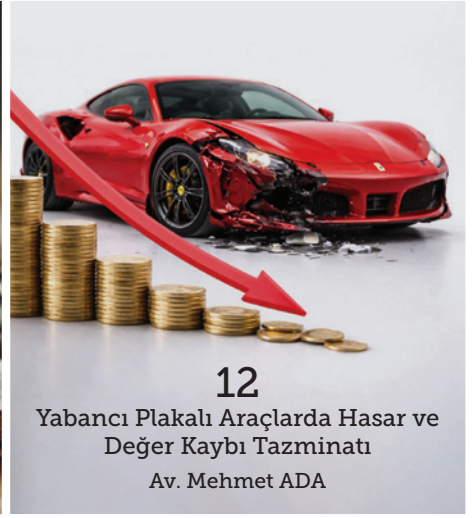
6

**Avukatlık Mesleğinin Tarihçesi
ve Toplumdaki Önemi**
Av. Emine BURÇ

8

**Uyuşturucu Ticareti Suçunda Hassas
Terazi Açısından Kenevirin Metaforu**
Av. Hasine KESKİNBİÇAK &
Av. Dilovan KESKİNBİÇAK

12

**Yabancı Plakalı Araçlarda Hasar ve
Değer Kaybı Tazminatı**
Av. Mehmet ADA

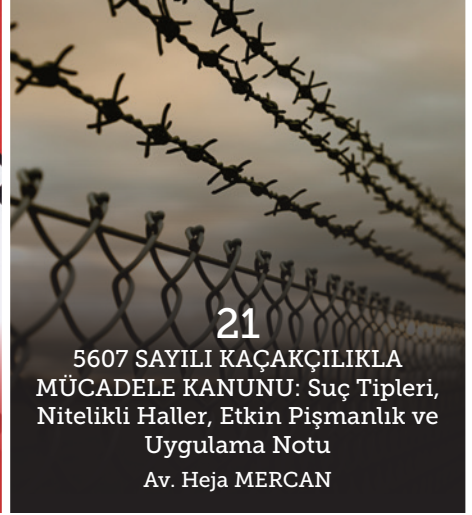
14

**Tapu İşlemlerinde Düşük Bedel
Beyanı ve Vergi Ziyai Cezası
İstisnaları**
Av. Ömür GÜVEN

16

**Sinema Filmi Yapım Sürecinde
Sözleşmeler ve Telif Haklarının
Hukuki Niteliği**
Av. Melis YILDIZOĞLU

21

**5607 SAYILI KAÇAKÇILIKLA
MÜCADELE KANUNU: Suç Tipleri,
Nitelikli Haller, Etkin Pişmanlık ve
Uygulama Notu**
Av. Heja MERCAN

24

**Türkiye-Suriye Sınır Hattının
Belirlenmesinde Demografik
Yaklaşımların Eksikliği Sorunu**
Av. Ömer İPEK

27

YARGININ ÜÇ SACAYAĞI
Tutuklu/Tutuksuz Yargılama

32

**Hukukun Felsefi Temelleri:
Büyük Düşünürler Serisi**
MARCUS TULLIUS
CICERO (MÖ 106-43)
Av. Özlem TAŞ

35

ANNE AVUKAT OLMAK
Av. Şükran Eser DİNLER

38

DISİPLİN KURULU

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu
Kararları Çerçevesinde Reklam Yasağı

42

OSMAN ZİYA SÜLÜN
NAMIDIĞER SÜLÜN OSMAN...
Av. Hilal Öztürk

44

İLGİNÇ YASAKLAR SERİSİ
Av. Mukaddes BİNKAY

46

MESLEKİ HAFIZANIN AKTARIMI VE
GENÇ AVUKATLIĞIN GÜÇLENMESİ
Av. Ramazan YAZIT

48

KARARLAR

Adaletin Satır Arası:
YARGIDAN YANSIYANLAR
Av. Melahat BAKIRHAN

50

ADLIYEYE İÇERİDEN BAKIŞ

52

BARO BÜLTENİ

ÇOK DİLLİ HUKUK SÖZLÜĞÜ
Av. Serdar GÜMÜŞ

55

BUNLARI
BİLİYOR MUSUNUZ?

56

BULMACA

Avukatlık Mesleğinin Tarihçesi ve Toplumdaki Önemi

Av. Emine BURÇ, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 86312

Meslektaşlarım ve çok değerli Mardin Barosu Dergisi okurlarına, Hukuk devleti ilkesinin hayata geçirilmesi, yalnızca kuralların varlığıyla değil, bu kuralların adil ve etkin biçimde uygulanmasıyla mümkündür. Bu noktada avukatlık mesleği, bireyin hak arama özgürlüğünün somut güvencesi olarak hukuk düzeninin merkezinde yer alır. Avukat, yalnızca müvekkilinin temsilcisi değil; aynı zamanda yargının kurucu unsurlarından biri ve adaletin gerçekleşmesine hizmet eden bağımsız bir savunma makamıdır. Avukatlık mesleğinin tarihsel gelişimi ve toplumsal işlevi incelendiğinde, bu rolün

ne denli hayati olduğu daha açık biçimde ortaya çıkmaktadır.

Avukatlık mesleğinin kökenleri, yazılı hukukun ortaya çıktığı ilk medeniyetlere kadar uzanmaktadır. Antik Yunan'da hitabet sanatını icra eden ve mahkemelerde taraflar adına savunma yapan kişiler, avukatlığın

erken örnekleri olarak kabul edilebilir. Roma Hukuku ise avukatlık mesleğinin kurumsallaşmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Roma'da "advocatus" olarak adlandırılan kişiler, hukuki bilgi ve hitabet yetenekleriyle taraflara yardımcı olmuş, zamanla bu faaliyet belirli kurallara bağlanmıştır.

Orta Çağ'da ve sonrasında Avrupa'da hukuk eğitiminin gelişmesiyle birlikte avukatlık, uzmanlık gerektiren bir meslek haline gelmiştir. Modern anlamda avukatlık ise, özellikle 18. ve 19. yüzyıllarda hukuk devleti ve insan hakları düşüncesinin güçlenmesiyle birlikte, yargının vazgeçilmez bir unsuru olarak şekillenmiştir. Osmanlı Devleti'nde de Tanzimat dönemiyle birlikte savunma mesleğinin kurumsallaşmaya başladığı, Cumhuriyet döneminde ise çağdaş anlamda avukatlık kurumunun yasal çerçevesinin oluşturulduğu görülmektedir.

Avukatlık mesleği, yargı sisteminin üç sacayağından biri olan savunma makamını temsil eder. Savunma olmadan adil yargılanma hakkının tam anlamıyla gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu yönüyle avukat, yalnızca müvekkilinin menfaatlerini koruyan bir temsilci değil, aynı zamanda hukukun üstünlüğünü ve adil yargılanma ilkesini somutlaştıran bir aktördür.

Avukatın bağımsızlığı, bu işlevin yerine getirilebilmesi için vazgeçilmezdir. Bağımsız ve özgür olmayan bir savunma, adaletin gerçekleşmesine değil, aksine zedelenmesine yol açar. Bu nedenle avukatlık mesleği, sadece bir serbest meslek faaliyeti olarak değil, aynı zamanda kamusal bir hizmet niteliği taşıyan anayasal bir görev olarak da değerlendirilmelidir.

Avukatlar, bireylerin hak arama özgürlüğünü kullanabilmelerinin en önemli güvencelerinden biridir.

Hukuk kuralları ne kadar gelişmiş olursa olsun, bu kurallara erişim ve bu kuralların doğru şekilde uygulanması, çoğu zaman uzmanlık gerektirir. Avukat, bu noktada birey ile hukuk düzeni arasında bir köprü işlevi görür.

Özellikle dezavantajlı grupların adalete erişimi bakımından avukatlık mesleğinin rolü daha da belirginleşmektedir. Adli yardım mekanizmaları ve baroların toplumsal sorumluluk faaliyetleri, savunma hakkının herkes için erişilebilir olmasını amaçlamaktadır. Bu yönüyle avukatlık, yalnızca bireysel menfaatleri değil, toplumsal adalet ve hukuk güvenliğini de yakından ilgilendiren bir meslektir.

5 Nisan Avukatlar Günü'nün Anlamı

Türkiye'de 5 Nisan Avukatlar Günü, avukatlık mesleğinin ve savunma makamının önemini hatırlatan sembolik bir gündür. Bu tarih, avukatların yalnızca mesleki başarılarının kutlandığı bir gün olmanın ötesinde, hukukun üstünlüğü, adil yargılanma hakkı ve bağımsız savunmanın gerekliliği üzerine düşünmek için de önemli bir fırsat sunmaktadır.

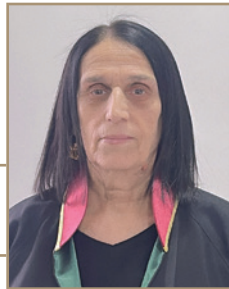
Avukatlar Günü, aynı zamanda mesleğin karşı karşıya olduğu sorunların görünür kılınması ve savunma makamının güçlendirilmesine yönelik taleplerin dile getirilmesi açısından da anlam taşır. Savunmanın güçlenmesi, yalnızca avukatların değil, toplumun tamamının adalet duygusunun güçlenmesi anlamına gelir.

Avukatlık mesleği, tarihsel kökleri derinlere uzanan, hukuk devletinin ve adil yargılanma hakkının vazgeçilmez unsurlarından biridir. Avukat, bireyin haklarını korurken aynı zamanda hukukun üstünlüğüne ve adaletin gerçekleşmesine hizmet eder. 5 Nisan Avukatlar Günü ise bu hayati rolü hatırlamak, savunma makamının önemini vurgulamak ve daha güçlü bir hukuk devleti idealine olan bağlılığı yinelemek için anlamlı bir vesiledir. Güçlü bir savunma olmadan adaletin tam anlamıyla gerçekleşmesi mümkün değildir; bu nedenle avukatlık mesleği, yalnızca bir meslek değil, aynı zamanda adalet mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

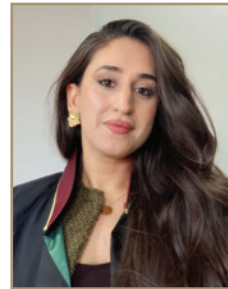

GRAMLARIN GÖLGESİNDE: Uyuşturucu Ticareti Suçunda Hassas Terazi Açısından Kenevirin Metaforu

Av. Hasine KESKİNBİÇAK
Mardin Barosu TBB Sicil No: 197878

Av. Dilovan KESKİNBİÇAK
Mardin Barosu TBB Sicil No: 210556

Her suçta bir başrol vardır. Uyuşturucu ticareti suçunda da büyük rol teraziye düşmektedir. Çünkü suçun niteliğini hem delil bakımından hem de miktar ölçmede terazi ibrenin yönünü belirliyor. Şöyle ki; Terazinin bir kefesinde sanığı kurtarmak için az gram mı çok gram mı diye düşünürken

ceza tayini açısından, terazinin diğer kefesinde ise sanık aramalarında ele geçirmede sanığın uyuşturucu ticareti yapıp veya yapmama konusunda da delil niteliği taşıyor. Bu açıdan terazi şüpheli veya sanığı korurken, bir yandan da kişiyi yargının eline teslim ediyor. Bu suçta teraziye en önemli dememi-

zin sebebi de bir gramın dahi fazla olması sanıkların cezaları bakımından kaderlerini tayin ediyor. Ceza hukuku açısından, bir kişinin uyuşturucu maddeyi kullanım amacıyla mı yoksa ticaret amacıyla mı bulundurduğunun belirlenmesi için 2013 yılında HSK ve Adli Tıp Kurumu tarafından bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma sonucunda 20 kök kenevir, bir kişinin yıllık kişisel kullanımı kapsamında değerlendirilmiştir. Bu nedenle Yargıtay, kök sayısı ve diğer bazı kriterleri dikkate alarak, eylemin TCK 191 (kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma) kapsamında mı yoksa TCK 188 (uyuşturucu madde ticareti) kapsamında mı değerlendirileceğine ilişkin emsal niteliğinde kararlar vermiştir.

Daha da eskiye inmek gerekecekse uyuşturucu kelimesi; Yunanca "narke" (uyku) kelimesinden türetilen "uyuşturucu madde" kavramının bazı hallerde maddenin etkisiyle ters olarak kullanıldığı; uyuşturmadan ziyade keyif veren, tahrik eden, uyanıklık veren maddelerin de uyuşturucu madde kapsamında değerlendirildiği ifade edilmektedir. Uyuşturucu maddeler günümüzde depresanlar, uyarıcılar ve halüsinojenler olarak üç ana grup içerisinde tasnif edilmektedir. Esrar ise sentetik olmayıp, doğal halüsinojenler grubundadır. Kenevir de kendi içinde üç çeşittir. Bunlar cannabis sativa L, cannabis indica Lam ve cannabis ruderalis jan'dır.

Esrarın tarihçesine daha da ayrıntılı inecek olursak; Esrarın elde edildiği kenevir bitkisiyle ilk kez M.Ö. 2800 yıllarında Çin'de yetiştirildiği sanılmaktadır. (Esrar ilk kez Asuriler tarafından kullanılmış; Hindistan, İran ve Suriye'de dini merasimlerde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ülkemizde ise kaç yılında net geldiği belli olmayıp, yaptırım açısından Osmanlı devleti döneminde İslam Hukukuna bağlı yaşam ve yönetim sürdürmesi sebebiyle esrar maddesi kullanılması halinde 1725 yılında çıkarılan padişah

fermanında, sürgün ya da kürek cezasıyla cezalandırılacağı bildirilmiştir. 1858 yılında ise ceza Kannunname-i Hümayunu m. 196'da ise sağlığa zararlı ve toksik maddelerin satışı yasaklanmıştır. Günümüzde ise 5237 sayılı TCK kanunun madde 188,191 düzenlemeleriyle de bu denetim ve mücadele devam etmiştir.

Tarihte uyuşturucu maddeler bazen keyif vermesi için eğlence amacıyla kullanılmış bazen de kişilerin hastalık sürecinde tedavi olarak kullanılmış. Örneğin kenevir bitkisi birçok ülkede yasak değildir. Bunun sebebi tıbbi açıdan, hastalık açısından birçok hastaya iyi gelmesidir. Tıpkı bir yılanın zehri gibi; zehir doğru kullanılırsa kişiye zehir antikor etkisi görür ve tedavi açısından yararlı olan bir ilaç görevi görür. Ülkemizde kenevir bitkisi 2016

yılında endüstriyel amaçlı Tarım ve Orman Bakanlığı onayıyla bazı illerde yasallaştırılmıştır. Samsun, Rize, Çorum gibi 20 ilde kenevir yetiştirilmesine izin verilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın izin verilmeyen illerinde kenevir ekilmesi durumunda ekimi yapan kişiler yasal yaptırımlarla karşılaşacaktır. Öncelikle 2313 sayılı uyuşturucu maddelerin murakabesi Kanunu 12/06/1933 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Kişi hakkında önce 2313 sayılı kanuna muhalefetten yargılanacak; daha sonra ise iddia makamı eldeki delillere dayalı şüpheli hakkında TCK 191 mi? yoksa TCK 188 maddeye girip girmediğini araştıracaktır. Sıklıkla karşılaşıldığı üzere, uyuşturucu veya uyarıcı madde satan kişi aynı zamanda bu maddeyi kullanmaktadır. Bu gibi durumda hem ticaret hem de kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde bulundurma şeklinde iki suçtan değil, sadece ticaret için uyuşturucu veya uyarıcı madde bulundurma suçundan ceza verilmesi gerektiği savunulmaktadır. Ancak uygulamada her iki suçtan ceza verilmektedir. İşte bu durumda Yargıtay'ın kriterleri önemli düzenlemesi bulunmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın izin verilmeyen illerde kenevir ekilmesi durumunda ekimi yapan kişiler yasal yaptırımlarla karşılaşacaktır. Öncelikle 2313 sayılı uyuşturucu maddelerin murakabesi Kanunu 12/06/1933 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Yargıtay, CGK., T. 02.02.2021, E. 2019/20-53, K. 2021/14: "... uyuşturucu madde bulundurmanın, kullanma maksadına matuf olduğunun belirlenmesinde dikkate alınması gereken ve öğreti ile uygulamada da kabul görmüş bazı kriterler bulunmaktadır. Bunlardan ilki; failin bulundurduğu maddeyi başkasına satma, devir veya tedarik etmek hususunda herhangi bir davranış içine girip girmediğidir. İkinci kriter, uyuşturucu maddenin bulundurulduğu yer ve bulunduruluş biçimidir. Kişisel kullanım için uyuşturucu madde bulunduran kimse, bunu her zaman kolaylıkla erişebileceği yerde, örneğin genellikle evinde veya iş yerinde bulundurmaktadır. Buna karşın uyuşturucunun ev veya iş yerine uzakta, çıkarılması güç ve zaman gerektiren depo, mağara, samanlık gibi bir yere gizlenmesi kullanma dışında bir amaçla bulundurulduğunu gösterebilir. Yine, uyuşturucunun çok sayıda özenli olarak hazırlanmış küçük paketçikler halinde olması, her paketçikğin içine hassas biçimde yapılan tartım sonucu aynı miktarda uyuşturucu madde konulmuş olması, uyuşturucu maddenin ele geçirildiği yerde veya yakınında, hassas terazi ve paketlemede kullanılan ambalaj malzemelerinin bulunması, kullanım dışında bir amaçla bulundurulduğu hususunda önemli bir belirtidir. Üçüncü kriter de bulundurulan uyuşturucu maddenin çeşit ve miktarıdır. Uyuşturucu madde kullanan kimse genelde bir ya da benzer etki gösteren iki değişik uyuşturucu maddeyi bulundurur. Bu nedenle değişik nitelikte ve farklı etkileri olan eroin, kokain, esrar ve amfetamin içeren tabletleri birlikte bulunduran sanığın bunları satmak amacıyla bulundurduğu kabul edilmelidir. Kişisel kullanım için kabul edilebilecek miktar, kişinin fiziksel ve ruhsal yapısı ile uyuşturucu veya uyarıcı maddenin niteliğine, cinsine ve kalitesine göre değişiklik göstermekle birlikte, Adli Tıp Kurumunun mütalaalarında esrar kullananların her defasında 1-1,5 gram olmak üzere günde üç kez esrar tüketebildikleri bildirilmektedir. Esrar kullanma alışkanlığı olanların bunları göz önüne alarak, birkaç aylık ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda esrar maddesini ihtiyaten yanlarında veya

ulaşabilecekleri bir yerde bulundurabildikleri de adli dosyalara yansıyan ve bilinen bir husustur. Buna göre, esrar kullanan faillerin olağan sayılan bu süre içinde kişisel olarak kullanıp tüketebilecekleri miktarın üzerinde esrar maddesi bulundurmaları halinde, bulundurmanın kişisel kullanım amacına yönelik olmadığı kabul edilmelidir."

Esrar (kenevir) bitkisi; ülkemizde keyfi amaçlı tüketimi ve satışı yasak olup, 25 Ocak 2016 yılında kırmızı reçeteyle esrarda bulunan kannabinoidlerden delta-9-tetrahidrokannabinolü etken madde olarak ihtiva eden Sativex adlı ilacın doktorlar tarafından reçete edilmesi serbest hale getirilmiştir. Kenevir tarihte kimi zaman şifa niyetine hastalıkların tedavisinde kullanılsa da kimi zaman da aşırı tüketimi bağımlılık yapması sebebiyle kişiler ticaretini yaptı. Bunun sonucunda devletler ticaretinin insan sağlığı

ğı için önüne geçmek için hukuki tedbirler aldı. Esrar sadece kullanım açısından tek bir tehlike arz etmiyor. Aynı zamanda bağımlı olan kişiler fuhuş, hırsızlık, yağma ve birçok suçu da işlemeye teşvik ediyor. Çünkü esrar maddesi kullanan kişiler ekonomik olarak sıkıntı çektikleri için suç örgütleri kullanıcıların zaafını kullanıp, birçok suçta araç olarak kullanmaktadır. Bu durum uyuşturucu kullanan şahısları daha da zor duruma düşürmektedir. Tıbbi olarak da madde kullanan bireylerin beyni yoksunluk çekmektedir. Yoksunluk beynin birden fazla bölümünün oluşturduğu ağ ilişkisidir. Özellikle de frontal lob (bölge) ile ilişkilidir. Çünkü bu bölge daha çok dürtülerimizi ve karar verme yetilerimizi geliştirmede rol oynar. Bu sebeple madde kullanan bireyler sağlıklı düşünemediği için suça sürüklenmeleri daha kolaydır.

Esrarın düzeyini kontrol etmenin birkaç yöntemi vardır. Bunlar idrar, kan, dışkı, saç örnekleridir. Devlet kurumları hem ekonomik hem de daha hızlı olması açısından idrar tahlili kullanılır. Çünkü esrarın etken maddesi olan THC yağda çözünen bir madde olup, karaciğerde uzun süre depolanır. Ve bu da vücuttan atılımını geciktirir. Böylece esrar kullanan insanların uzun süre geçmesine rağmen vücudunda esrar olup olmadığı anlaşılır. Tabii bu esrar oranı bireylerde kişinin metabolizma hızı, bağıışıklık sistemi, alınan uyuşturucunun dozu ve türü, kişinin sağlık durumu vb. değişkenler uyuşturucunun vücuttan atılma süresini belirler. İdrar testindeki THC oranları; Adli Tıp Kurumu 5. Adli Tıp İhtisas Kurulu'nun Bingöl 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin bir kovuşturma kapsamında konuyla ilgili müzekkeresine cevaben bildirdiği 26/06/2013 tarih ve 2013/50377/1321 sayılı mütalaa-larına göre, esrar etken maddesi THC (tetrahidrokanibal)'nin kandaki tespit edilebilme süresinin bireysel farklılıklar olmakla ve alınan esrarın içerdiği THC konsantrasyonuna göre değişmekle birlikte ortalama olarak bir kullanımlık esrar içenlerde 3 gün, kronik kullanıcılarda 2 hafta, idrarda tespit edilebilme süresi ise 3 haftadır.

Kenevir bitkisi iki evcikli (dioik) bir bitkidir. Yani erkek ve dişi çiçekler ayrı ayrı bitkilerde bulunur. Er-

kek bitkilerde, sarımsı-yeşil görünüşlü erkek çiçeklerden oluşan seyrek çiçek salkımları; dişi bitkilerde de yine yeşil görünüşlü dişi çiçeklerden oluşan sık çiçek demetleri, yaprak koltuklardan yer almışlardır. Esrar maddesinde dişi kenevir erkek kenevire göre daha fazla THC oranı olması sebebiyle kimi zaman erkek kenevir yargıtay kararlarında beraat kararı verilmiştir.

Esrar Dişi hint kenevirinden elde edilir. Dişi hint keneviri bitkisinin bizatihi ekilmesi uyuşturucu madde ticareti suçuna vücut vermeyip 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakebesi Hakkında Kanun'un 25. maddesinde yazılı suça vücut vermektedir. TCK 191 ve 188 maddeleri ayırımında Yargıtay kriterleri, sanığın veya şüphelinin yaşam biçimi ve alışkanlıkları suçun belirlenmesi açısından önem arz ediyor. Her üç maddenin cezaları farklı olması sebebiyle soruşturma aşamasında iddianamede yer alan suçun konusu ile ilgi madde failler için önem arz etmektedir. Bu hususta en önemlisi failin saikidir. Failin saiki manevi unsura ilişkin olup, nasıl hareket ettiği değerlendirmede önemli unsurdur. Nitekim yargıtay kararlarında failin uyuşturucu maddeyi ticari amaçla mı? Yoksa kullanma amacıyla mı bulundurduğu tespitinde belli kriterler belirtmiştir. Failin saiki tam belirlenemiyorsa bu durumda kullanma amacıyla bulundurulduğunun kabulü gerekmektedir. Her olay ve delillere göre her üç maddenin farklı değerlendirilmesi gerekmektedir. Olaylara göre de suç yoktur, suçlu vardır. Çünkü suçun niteliği suçu işleyen kişiye göre şekillenir.

Kaynakça

1. Günal, Yılmaz, Uyuşturucu Madde Suçları, İş Matbaacılık ve Ticaret, Ankara, 1976.
2. Türk Ceza Kanunu, 5237 sayılı Kanun.
3. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 02.02.2021 T., 2019/20-53 E., 2021/14 K.
4. Baran Doğan, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu, Hukuk Blog.
5. Adli Tıp Kurumu, 5. Adli Tıp İhtisas Kurulu, 26.06.2013 tarihli mütalaa.

Yabancı Plakalı Araçlarda Hasar ve Değer Kaybı Tazminatı

Av. Mehmet ADA, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 154865

Giriş

Yabancı plakalı motorlu kara taşıtları, geçici ithalat yoluyla yurda giriş yapmakta ve geçici olarak yurt içinde kullanılmaktadır. Bu geçici ithalat halinde aranan şartlar ve buna ilişkin usul ve esaslar gümrük mevzuatında ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Yabancı plakalı motorlu karayolu taşıtının Türkiye’de geçerli zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunması bu şartlarla birlikte gümrük mevzuatında yer almasına rağmen, bu zorunluluğun asıl hukuki kaynağı karayolları trafik mevzuatıdır. Geçici ithalat yoluyla yurda giriş yapan motorlu kara taşıtının Türkiye’de geçerli bir zorunlu mali sorumluluk sigortası veya ona eşdeğer uluslararası geçerliliği olan bir sigorta sertifikasının (yeşil kart) bulunması gerekir. Aksi halde, bu taşıtlar için Türkiye’ye girişi sırasında zorunlu mali sorumluluk sigortası yapılacaktır.

Türkiye sınırları içerisinde geçici olarak bulunan yurt dışı kayıtlı (yabancı plakalı) araçların karıştığı trafik kazaları, tazminat hukuku ve sigorta uygulamaları açısından kendine has özellikler arz etmektedir. Bu tür vakalarda ortaya çıkan maddi zararların tazmini, aracın hasar durumuna (tam veya kısmi hasar) ve kayıtlı olduğu ülkenin ekonomik koşullarına göre farklı hukuki sonuçlar doğurmaktadır.

1. Tam Hasar (Pert) Durumu ve Hukuki Mahiyeti

Sigortalı bir aracın %70 veya daha yüksek bir oranda hasar görmesi ya da onarım giderlerinin aracın sigorta değerine muadil olması durumu, doktrinde ve uygulamada “tam hasar” (pert) olarak nitelendirilmektedir. Karayolları Trafik Kanunu çerçevesinde, eski hale getirilmesi teknik veya ekonomik olarak imkânsız olan araçlar tamamen yok olmuş sayılır.

Yabancı plakalı araçların tam hasara uğraması halinde uygulanacak usuller şunlardır:

• **Gümrük Terki:** Tam hasarlı yani araç yurtdışına çıkartılamayacak durumdaysa pert araç statüsündeyse aracın Gümrük Müdürlüğü'ne terk edilmesi gerekir. Gümrük idaresine terk edilmek istenen aracın hasarının tespit edilmesi için gümrük idaresince bir heyet oluşturulur. Heyet tarafından yapılan incelemeler sonucunda terk edilen aracın tamiri mümkün ise Türkiye'deki tamir giderleri ile yurtdışında kayıtlı olduğu ülkedeki piyasa değerinden hangisi daha düşük ise araç sahibinin zararı o değer olacaktır.

• **Tazminat Kapsamı:** Bu durumda mülkiyet sahibi, aracın muadili olan yeni bir vasitanın ikamesi için gerekli olan "mahrum kalınan zarar" bedelini talep edebilir.

• **Değer Kaybı İstisnası:** Yerleşik yargı içtihatları uyarınca, tam hasara uğrayan araçlar için ayrıca bir değer kaybı tazminatına hükmedilmesi hukuken mümkün değildir.

2. Kısmi Hasar ve Değer Kaybı Tazminatının Belirlenmesi

Aracın tam hasara uğramadığı "kısmi hasar" durumlarında; onarım masrafları, ikame araç (araç mahrumiyeti) bedeli ve değer kaybı tazminatı talep edilebilir.

Değer Kaybı Hesaplama Metodolojisi: Yabancı plakalı araçlarda değer kaybı, aracın kayıtlı olduğu ülkedeki (örneğin Almanya, Fransa) ikinci el piyasa rayıçları esas alınarak hesaplanır. Tazminat miktarı, aracın kaza tarihindeki hasarsız piyasa değeri ile onarıldıktan sonraki piyasa değeri arasındaki fark olarak tespit edilir.

3. Tazminatın Ödeme Biçimi ve Seçimlik Haklar

• **Döviz Cinsinden Talep:** Tazminatın amacı zarar görenin gerçek zararını karşılamak olduğundan, zarar hangi para birimi cinsinden doğmuşsa o birim üzerinden (Euro, USD vb.) veya fiili ödeme günündeki kur üzerinden Türk Lirası olarak ödenmesi talep edilebilir.

• **Onarım Yeri Seçimi:** Araç sahibi, aracını Türkiye'de veya ikamet ettiği ülkede onartma konusunda seçimlik hakka sahiptir. Onarımın yurt dışında yapılması durumunda, gerçek hasar bedeli bilirkişi marifetiyle tespit edilerek tazmin edilir.

• **Gümrüğe Terk Durumu:** Araç tam hasarlı olmasa dahi, onarım ekonomik değilse veya araç sahibi tercih ederse hasarlı haliyle Gümrük Müdürlüğü'ne terk edilebilir. Bu durumda "sovtaj" (hurda) değeri mahsup edilerek tazminat hesaplaması yapılır.

4. Sorumluluk ve Usul Hükümleri

• **Yükümlü Taraf:** Kazaya sebebiyet veren tarafın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası), poliçe limitleri dahilinde gerçek zarardan sorumludur. Tam hasarlı yabancı plakalı araç sahibi Türk plakalı bir araç ile kaza yapmışsa ve kaza Türk plakalı aracın kusuru ile meydana gelmişse, aracın bağlı bulunduğu Türk Sigorta şirketine veya kasko şirketine hasarın ihbarı yapılmalıdır. Sigorta şirketi, gerekli belgelerin ibrazından itibaren 8 iş günü içinde tazminat yükümlülüğünü yerine getirmekle mükelleftir.

• **İspat Külfeti:** Zararın varlığı, kapsamı ve illiyet bağına dair her türlü bilgi ve belgenin ibrazı araç sahibinin sorumluluğundadır. Ayrıca ekspertiz ücretleri yargılama gideri kapsamında değerlendirilmektedir.

• **Zamanaşımı:** Maddi zararlara ilişkin talepler, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren 2 yıl ve her halükârda kaza tarihinden itibaren 10 yıl içinde zamanaşımına uğrar. Sigorta şirketinin yaptığı kısmi ödemeler zamanaşımını keserek süreyi yeniden başlatır.

Sonuç

Yabancı plakalı araçların Türkiye'deki kazaları neticesinde oluşan zararların tazmini, uluslararası piyasa rayıçlarının ve gümrük mevzuatının dikkate alınmasını gerektiren kompleks bir süreçtir. Hak kayıplarının önlenmesi adına, tazminat hesaplamalarının aracın tescilli olduğu ülke piyasasına göre yapılması ve zamanaşımı sürelerine riayet edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Tapu İşlemlerinde Düşük Bedel Beyanı ve Vergi Ziyayı Cezası İstisnaları

Av. Ömür GÜVEN, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 168112

Tapu harçları, taşınmaz satış ve devir işlemlerinde tarafların beyanına dayalı olarak alınan mali yükümlülüklerdendir. Uygulamada, tapu harcına esas bedelin düşük gösterildiği iddiasıyla vergi ziyayı cezası kesilmesi sıkça karşılaşılan bir durumdur. Ancak vergi hukukunun temel ilkeleri ve yargı içtihatları dikkate alındığında, her düşük bedel iddiasının vergi ziyayı cezasını gerektirdiğini söylemek mümkün değildir. Bu çalışmada, uygulamada en sık karşılaşılan istisnalar ve cezanın hukuka aykırı sayıldığı hâller ele alınmaktadır.

Tapu harcı, beyan esasına dayalıdır. Vergi idaresi, beyan edilen bedelin gerçeği yansıtmadığını iddia ediyorsa, bu iddiasını somut ve kesin delillerle ispatlamakla yükümlüdür. Yalnızca varsayıma, piyasa koşullarına veya genel değerlendirmelere dayanılarak

ceza kesilmesi mümkün değildir.

Vergi Usul Kanunu'nun 369. maddesi uyarınca, mükellefin yanılması hâlinde ceza kesilmesi mümkün değildir. Tapu harcında, satış bedelinin belediyece belirlenen rayiç bedel esas alınarak beyan edilmesi veya tarafların gerçek bedel konusunda yanılığa düşmesi, kast unsurunu ortadan kaldırır. Bu durumda idare yalnızca harç farkını talep edebilir; vergi ziyayı cezası uygulanamaz.

Vergi Usul Kanunu'nun 371. maddesinde düzenlenen pişmanlık ve ıslah kurumu, tapu harcı bakımından da uygulanmaktadır. İdare tarafından herhangi bir tespit yapılmadan önce, mükellefin eksik beyanı kendiliğinden bildirmesi hâlinde vergi ziyayı cezası kesilmez. Bu durumda yalnızca eksik harç ve gecikme faizi tahsil edilir.

Uygulamada vergi idaresinin en sık başvurduğu yöntemlerden biri, emsal satış bedelleri üzerinden değerlendirme yapılmasıdır. Ancak emsal bedeller, taşınmazın gerçek satış bedelini kesin olarak ortaya koymaz. Yargı kararlarında, yalnızca emsal araştırmasına dayanılarak yapılan tespitlerin vergi ziyai cezası için yeterli olmadığı kabul edilmektedir.

Taraflar arasında banka yoluyla gerçekleşen para transferleri, tek başına satış bedelinin gerçek tutarını ispatlamaya yeterli değildir. Bu transferler, borç ödemesi, emanet veya farklı bir hukuki ilişkiye dayanabilir. Banka kayıtlarının ceza uygulamasına dayanak olabilmesi için, satış bedeline ilişkin olduğunu açıkça ortaya koyan ek delillerle desteklenmesi gerekir.

Beyan edilen bedelin gerçek değeri yansıtmadığı iddia ediliyorsa, taşınmaz değerinin takdir komisyonu tarafından belirlenmesi gerekir. Takdir komisyonu kararı olmaksızın idarenin kendi değerlendirmesiyle belirlediği bedel üzerinden vergi ziyai cezası kesilmesi hukuka aykırıdır.

Tapu harcı, alıcı ve satıcıdan müştereken alınan bir harçtır. Buna rağmen yalnızca taraflardan birine vergi ziyai cezası kesilmesi, harcın hukuki niteliğiyle bağdaşmamaktadır. Bu durum, cezanın iptalini gerektiren önemli bir hukuka aykırılık nedenidir.

Tapu harcına ilişkin tarh zamanaşımı süresi beş yıldır. Bu sürenin dolması hâlinde harç ve buna bağlı cezalar istenemez. Ayrıca mücbir sebep hâllerinin varlığı durumunda da ceza ve faiz uygulanması mümkün değildir.

Tapu harçlarında düşük bedel beyan edildiği iddiasıyla kesilen vergi ziyai cezaları, çoğu zaman yeterli hukuki ve fiili dayanağa sahip olmadan tesis edilmektedir. Yanılma, pişmanlık, ispat yetersizliği, takdir komisyonu eksikliği ve harcın müşterek niteliği gibi hususlar, cezanın hukuka aykırı olduğunun tespitinde belirleyici rol oynamaktadır. Uygulamada gerek idarenin gerekse mükelleflerin bu sınırları dikkate alması, gereksiz uyuşmazlıkların önüne geçilmesi bakımından önem taşımaktadır.

“Yukarıda anlatılan hususlar doğrultusunda Danıştay Dokuzuncu Dairesi tarafından somut delil ol-

madan yapılan tapu harcı matrahı tespitine dayanılarak cezalı tarhiyat yapılmasının hukuka aykırı olduğunu belirttiği bir karar yayımlanmıştır.”

(31541 sayılı Resmî Gazete’de de yayınlanan Danıştay Dokuzuncu Daire, 20.05.2021 tarih, 2020/6223 E., 2021/3075 K. Kararı)

Uygulamada Sık Yapılan Hatalar

Düşük Bedel = Otomatik Ceza Varsayımı: Yapılan en temel hata, tapuda beyan edilen bedelin düşük olmasını doğrudan vergi ziyai olarak kabul edilmesidir. Oysa tapu harcı beyan esaslıdır ve düşük bedel tek başına ceza sebebi değildir.

Emsal Satışların Kesin Delil Kabul Edilmesi: Emlak ilanları, çevredeki satışlar veya ekspertiz raporları çoğu zaman doğrudan ceza gerekçesi yapılmaktadır. Ancak bu tür veriler ancak yardımcı veri niteliği taşır; tek başına ceza tesisine elverişli değildir.

Banka Kayıtlarının Yanlış Yorumlanması: Taraflar arasındaki her para transferinin satış bedeli olarak değerlendirilmesi ciddi bir uygulama hatasıdır. Banka hareketinin satışla bağlantısı açıkça ortaya konulmadıkça, cezaya dayanak yapılamaz.

Takdir Komisyonu Sürecinin Atlanması: Takdir komisyonu kararı alınmadan doğrudan bedel belirlenmesi ve bu bedel üzerinden ceza kesilmesi, iptale en açık hukuka aykırılıklardan biridir.

Harcın Müşterek Niteliğinin Göz Ardı Edilmesi: Alıcı ve satıcıdan müştereken alınması gereken tapu harcı nedeniyle, sadece bir tarafa ceza kesilmesi uygulamada sıkça rastlanan ancak açıkça hatalı bir işlemdir.

Genel Değerlendirme

Tapu harçlarında düşük bedel iddiasıyla kesilen vergi ziyai cezaları, uygulamada çoğu zaman şekli ve varsayımsal değerlendirmelere dayanmaktadır. Oysa vergi cezası, istisnai bir yaptırım olup ancak açık, somut ve kesin delillerle uygulanabilir. Meslek mensuplarının ve uygulayıcıların bu sınırları iyi bilmesi hem mükellef haklarının korunması hem de gereksiz uyuşmazlıkların önlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Sinema Filmi Yapım Sürecinde Sözleşmeler ve Telif Haklarının Hukuki Niteliği

Av. Melis YILDIZOĞLU, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 150018

Sinema filmleri günümüzde yalnızca sanatsal üretimin değil, aynı zamanda yüksek ekonomik değer yaratan karmaşık bir fikrî mülkiyet sürecinin sonucudur. Bir filmin ortaya çıkışı, senaryonun kaleme alınmasından oyuncu performanslarına, müzik bestelerinden kurgu ve görsel efektlere kadar çok sayıda yaratıcı katkının birleşmesini gerektirir. Hukuk düzeni bakımından bu katkıların her biri, bağımsız birer eser niteliği taşır ve kendi sahibine ait telif hakları doğurur.

Bu nedenle sinema filmi, tek bir eser değil, birden fazla fikrî ürünün birleştiği karma bir yapı olarak değerlendirilir.

Bu çok katmanlı yapı, film yapım sürecini sıradan bir eser üretiminden ayırır. Yapımcı, senarist, yönetmen, besteci, oyuncular ve diğer yaratıcılar arasında kurulan hukuki ilişkiler, yalnızca Borçlar Hukuku bakımından değil, aynı zamanda Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu bakımından da değerlendirilmek zorundadır. Bir filmin hukuken güvenli biçimde üretilmesi, ancak

bütün bu aktörler arasında eksiksiz bir hak devri zinciri kurulmasıyla mümkündür. Aksi hâlde, filmin dağıtımı, satışı veya dijital mecralarda kullanımı ciddi hukuki riskler taşır.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre, mali hakların devri yalnızca yazılı şekilde ve açıkça belirlenmiş olması şartıyla geçerlidir. Bu ilke sinema filmleri bakımından hayati önemdedir. Uygulamada sıklıkla görülen “tüm haklar yapımcıya aittir” gibi genel ifadeler, telif hukukunun dar yorum ilkesi karşısında yeterli kabul edilmez. Eser sahibi, sözleşmede açıkça devretmediği hiçbir kullanım alanını kaybetmiş sayılmaz. Bu durum özellikle dijital platformların yaygınlaşmasıyla daha da belirginleşmiştir. Günümüzde bir filmin sinema salonlarında gösterimi ile dijital platformlarda, isteğe bağlı izleme sistemlerinde veya uluslararası yayın ağlarında sunulması hukuken aynı şey değildir. Her bir mecra, ayrı bir kullanım türü oluşturur ve ayrı bir lisans gerektirir.

Sinema filmlerinde telif hukukunun bir diğer temel boyutu, manevi haklardır. Eser sahibinin adının belirtilmesi, filmin bütününün korunması ve eserde izinsiz değişiklik yapılmaması, doğrudan doğruya kişilikle bağlantılıdır. Özellikle senarist ve yönetmenler bakımından, filmin içeriğinin izinsiz biçimde değiştirilmesi, sahnelerin çıkarılması veya anlamını bozacak şekilde yeniden kurgulanması ciddi bir manevi hak ihlali oluşturur. Uygulamada Yargıtay, filmin eserin ruhunu bozacak şekilde değiştirilmesini ve eser sahibinin adının jenerikte yer almamasını hukuka aykırı kabul etmektedir.

Türk sinemasında telif hukukunun gelişiminde bazı örnek davalar özel bir yere sahiptir. Özellikle Kemal Sunal filmleri etrafında şekillenen uyuşmazlıklar, sinema eserlerinin televizyon ve dijital mecralarda kullanımı bakımından önemli ilkeler ortaya koymuştur. Yargıtay, bu filmlerin izinsiz olarak tele-

vizyon ve dijital platformlarda yayınlanmasını telif hakkı ihlali olarak değerlendirmiş; eser sahiplerinin ve mirasçılarının bu kullanımlardan pay alma hakkını kabul etmiştir.

Benzer şekilde, edebî eserlerden uyarlanan filmler bakımından da telif hukuku özel bir önem taşır. Selvi Boylum Al Yazmalım gibi klasikleşmiş bir edebî eserin sinema uyarlamasında hem özgün eserin yazarı hem de senarist ve yapımcı arasında karmaşık bir hak ilişkisi doğar. Bu tür uyarlamalarda, roman üzerindeki mali haklarla senaryo ve film üzerindeki mali hakların birbirine karıştırılmaması gerekir. Aksi hâlde, uyarlama filmin kullanımı, özgün eserin sahibinin haklarını ihlal edebilir. Yargıtay uygulaması,

bu tür durumlarda eserin özgünlüğünü ve yaratıcı katkıların bağımsızlığını esas almakta, hak devrini dar yorumlamaktadır.

Film yapım sözleşmelerinde en sık karşılaşılan sorunlardan biri de alt lisans ve üçüncü kişilere devretme yetkisidir. Yapımcı, filmi dağıtımçılara, televizyon kanallarına veya dijital platformlara devredebilmek için bu yetkinin sözleşmede açıkça kendisine tanınmış olması gerekir.

Aksi hâlde yapılan lisanslamalar, eser sahiplerinin haklarını ihlal eder ve tazminat sorumluluğu doğurur. Uygulamada Yargıtay, bu tür ihtilaflarda sözleşmenin lafzına ve tarafların gerçek iradesine bakmakta; belirsizlik hâlinde yorumu eser sahibi lehine yapmaktadır.

Sinema filmleri giderek daha fazla uluslararası dolaşıma girmekte, ortak yapımlar ve yabancı dağıtım anlaşmaları yaygınlaşmaktadır. Bu durum, telif hukuku sorunlarını daha da karmaşık hâle getirir. Zira her ülkenin telif rejimi farklıdır ve bir ülkede hukuka uygun olan bir kullanım, başka bir ülkede ihlal sayılabilir. Bu nedenle sözleşmelerde hakların hangi ülkelerde, hangi süreyle ve hangi mecralarda kullanılacağı açıkça düzenlenmelidir. Uluslararası

Film yapım sözleşmelerinde en sık karşılaşılan sorunlardan biri de alt lisans ve üçüncü kişilere devretme yetkisidir. Yapımcı, filmi dağıtımçılara, televizyon kanallarına veya dijital platformlara devredebilmek için bu yetkinin sözleşmede açıkça kendisine tanınmış olması gerekir.

sı dağıtım planlanan filmler bakımından bu husus, yatırımcıların ve yapımcıların hukuki güvenliği açısından kritik önemdedir.

Sonuç olarak, sinema filmi yapım sürecinde sözleşmeler ve telif hakları, filmin yalnızca hukuki değil, ekonomik kaderini de belirleyen temel unsurdur. Hak devrinin açık şekilde düzenlenmesi, dijital ve uluslararası kullanım alanlarının sözleşmede yer alması, manevi hakların korunması ve lisanslama yetkilerinin netleştirilmesi hem yapımcıyı hem de yaratıcı ekibi güvence altına alır. Sağlam kurulmuş bir sözleşme yapısı, sinema endüstrisinin sürdürülebilirliği ve yaratıcı emeğin korunmasının vazgeçilmez şartıdır.

Senaryo sözleşmesi, yönetmen sözleşmesi, oyuncu sözleşmeleri, müzik bestesi sözleşmesi, kurgu ve görsel efekt hizmet sözleşmeleri ile dağıtım ve lisans sözleşmeleri birlikte ele alınmadan bir filmin hukuki durumu sağlıklı biçimde değerlendirilemez. Bu sözleşmelerin her biri, filmin telif hukuku bakımından güvenliğini doğrudan etkiler.

Özellikle senaryo sözleşmesi, sinema filmi yapım sürecinin hukuki temelini oluşturur. Senaryo, film henüz ortaya çıkmadan önce bağımsız bir eser niteliği taşır. Yapımcı, bu eseri filme dönüştürebilmek için yalnızca çoğaltma ve yayma hakkını değil, aynı zamanda işleme hakkını da devralmak zorundadır. Senaryo üzerindeki işleme hakkı açıkça devredilmediği sürece, filmin çekilmesi hukuken mümkün değildir. Uygulamada çoğu ihtilaf, senarist ile yapımcı arasında bu hakkın açıkça düzenlenmemesinden kaynaklanmaktadır.

Yönetmenle yapılan sözleşmeler de benzer şekilde önemlidir. Yönetmen, filmin sanatsal bütünlüğünü belirleyen kişi olarak kabul edilir ve sinema eserinin ortak sahibi sayılır. Bu nedenle yönetmenin mali ve manevi hakları, sıradan bir hizmet sözleş-

mesi çerçevesinde değerlendirilemez. Yönetmenin filmin nihai kurgusu üzerindeki etkisi, "final cut" yetkisi gibi hususlar, doğrudan doğruya eserin bütünlüğü ile bağlantılıdır. Bu yetkilerin sözleşmede açıkça düzenlenmemesi, sonradan ciddi ihtilaflara yol açmaktadır.

Oyuncular bakımından da durum benzerdir. Oyuncuların performansları, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında bağlantılı haklara konu olur. Bir oyuncunun canlandığı karakter ve performansı, yapımcının sınırsız kullanımına açık değildir. Oyuncu sözleşmelerinde filmin hangi mecralarda gösterileceği, fragmanlarda, reklamlarda veya başka projelerde görüntülerin kullanılıp kullanılmayacağı açıkça belirlenmelidir. Aksi hâlde, özellikle reklam ve tanıtım amaçlı kullanımlar bakımından ihlal iddiaları gündeme gelmektedir.

Dijitalleşme, bu sorunları daha da derinleştirmiştir. Günümüzde bir filmin yalnızca sinemalarda değil, aynı zamanda dijital platformlarda, sosyal medya kesitlerinde ve mobil uygulamalarda kullanılması söz konusudur. Her bir kullanım türü, telif hukuku bakımından ayrı bir değerlendirme gerektirir. Yargıtay uygulaması, eser sahiplerinin dijital mecralarda yapılan kullanımlar bakımından ayrıca bedel talep edebileceğini kabul etmektedir. Bu yaklaşım, klasik yayın sözleşmelerinin günümüz koşullarında yetersiz kaldığını açıkça göstermektedir.

Sinema filmleri bakımından bir diğer önemli sorun da yapımcılar ile dağıtımcılar arasındaki sözleşmelerdir. Yapımcı, filmi çoğu zaman doğrudan izleyiciye sunmaz; bu işi dağıtımcılara ve platformlara bırakır. Ancak yapımcının bu yetkiyi kullanabilmesi için eser sahiplerinden aldığı hakların buna elverişli olması gerekir. Eğer yapımcı, eser sahiplerinden yalnızca belirli bir yayın türü için hak devralmışsa, bu sınırın aşılması hukuka aykırı olur.

Senaryo, yönetmen, oyuncu müzik bestesi, kurgu ve görsel efekt hizmet ile dağıtım ve lisans sözleşmeleri birlikte ele alınmadan bir filmin hukuki durumu sağlıklı biçimde değerlendirilemez. Bu sözleşmelerin her biri, filmin telif hukuku bakımından güvenliğini doğrudan etkiler.

Bu durum, özellikle eski filmlerin dijital platformlara taşınması sırasında yoğun biçimde ortaya çıkmaktadır.

Türk sinemasında geçmiş yıllarda çekilmiş filmlerin günümüzde dijital platformlarda yayınlanması, birçok telif uyuşmazlığını beraberinde getirmiştir. Kemal Sunal filmleri örneğinde olduğu gibi, yapımcıların veya yayıncıların eski sözleşmelere dayanarak sınırsız kullanım iddiasında bulunması, Yargıtay tarafından kabul edilmemektedir. Mahkemeler, sözleşmenin yapıldığı tarihte öngörülmeven dijital yayıncılık gibi kullanım türlerinin, ancak açık bir hak devri varsa mümkün olabileceğini kabul etmektedir. Bu yaklaşım, eser sahibini koruyan çağdaş telif hukuku anlayışıyla uyumludur.

Uyarlama eserler bakımından da benzer ilkeler geçerlidir. Bir romanın filme uyarlanması, özgün eserin sahibinin iznine bağlıdır ve bu izin yalnızca belirtilen kapsamla sınırlıdır. Selvi Boylum Al Yazmalım gibi edebî eserlerden uyarlanan filmler hem özgün eser sahibinin hem de senarist ve yönetmenin haklarını bünyesinde barındırır.

Sinema filmlerine ilişkin telif ihlallerinde en sık karşılaşılan uyuşmazlık türlerinden biri, filmin izinsiz çoğaltılması ve yayılmasıdır. Özellikle dijital kopyalama tekniklerinin gelişmesiyle birlikte, filmler çok kısa sürede izinsiz biçimde internet ortamında dolaşıma girebilmekte ve bu durum eser sahipleri açısından ciddi gelir kayıplarına yol açmaktadır.

Uygulamada film yapımcıları çoğu zaman bu tür ihlallerle mücadele etmekte, ancak sözleşmelerde hak zinciri eksik kurulduğu için mahkemeler önünde ispat sorunu yaşamaktadır. Örneğin yapımcı, senaristten yalnızca sinema salonlarında gösterim hakkını devralmışsa, filmin bir dijital platformda izinsiz yayınlanması hâlinde yapımcının değil, doğrudan senaristin dava açma yetkisi doğabilmektedir. Bu durum, filmin ekonomik değerinin parçalanmasına ve hak sahipleri arasında karmaşık ihtilaflara neden olur.

Sinema eserlerinde tazminat hesaplaması da ayrı bir uzmanlık alanı hâline gelmiştir. Telif hakkı ihlallerinde tazminat, çoğu zaman filmin elde ettiği gişe geliri, yayınlandığı platform sayısı, izlenme oranları ve filmin ticari değeri dikkate alınarak belirlenir. Mahkemeler, özellikle izinsiz dijital yayınlarda, filmin muhtemel lisans bedelini esas alarak zarar tespit etmeye çalışmaktadır.

Bir filmin senaristinin veya yönetmeninin adının jenerikte belirtilmemesi, eserin izinsiz biçimde kesilip biçimlendirilmesi ya da bağlamından kopararak sunulması, eser sahibinin kişilik haklarını da zedeleyen bir ihlal oluşturur. Bu tür durumlarda mahkemeler, yalnızca maddi değil, manevi tazminata da hükmetmektedir. Özellikle sanatçının itibarını zedeleyen müdahalelerde, telif hukuku ile kişilik hakları hukuku iç içe geçmektedir.

Sinema sektörünün giderek küreselleşmesi, telif haklarının da küresel bir perspektifle ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bir filmin Netflix, Amazon Prime veya benzeri bir platformda yayınlanması, yalnızca yerel hukuk kurallarıyla değil, aynı zamanda uluslararası lisans sözleşmeleriyle belirlenir. Bu sözleşmelerde yapılan küçük bir hata, milyonlarca liralık hak kaybına yol açabilmektedir. Bu nedenle modern sinema hukuku, artık yalnızca ulusal değil, aynı zamanda uluslararası sözleşmeler hukuku ile iç içe geçmiş bir alan hâline gelmiştir.

Bu bağlamda “hak zinciri” (chain of title) kavramı sinema hukukunda merkezi bir yer tutar. Filmin senaryosundan müziğine, afiş tasarımından oyuncu performanslarına kadar her katkının hukuken kime ait olduğunun ve hangi kapsamda devredildiğinin belgelenmesi gerekir. Hak zincirinde meydana gelen bir kopukluk, filmin dağıtımını ve ticari kullanımını fiilen imkânsız

hâle getirebilir. Nitekim uluslararası dağıtımıcılar, bir filmi satın almadan veya lisanslamadan önce, bütün hakların yapımcıda toplandığını gösteren bu zinciri talep etmektedir.

Film sözleşmelerinde gelir paylaşımı da en az hak devri kadar önemlidir. Gişe hasılatı, televizyon gösterimleri, dijital platform gelirleri ve yurt dışı satışlar çoğu zaman farklı oranlara ve hesaplama yöntemlerine bağlanmaktadır. Bu gelir kalemlerinin sözleşmede açıkça düzenlenmemesi, taraflar arasında uzun yıllar sürebilecek uyuşmazlıklara yol açabilmektedir. Özellikle dijital yayıncılığın yükselişiyle birlikte, filmlerin asıl ekonomik değeri çoğu zaman sinema salonlarından değil, çevrimiçi platformlardan elde edilmeye başlanmıştır.

Sinema hukukunda yapımcı ile eser sahibi arasındaki ilişkinin bir diğer hassas boyutu da filmin değiştirilmesi ve uyarlanmasıdır. Bir filmin kısaltılması, dublaj yapılması, yeniden kurgulanması veya farklı bir formata dönüştürülmesi, doğrudan eser sahibinin manevi haklarını

ilgilendirir. Bu nedenle sözleşmelerde, yapımcının hangi değişiklikleri yapabileceği, hangi hallerde eser sahibinin onayının gerektiği ayrıntılı biçimde düzenlenmelidir. Aksi hâlde, ticari gerekliliklerle sınırsal bütünlük arasındaki denge bozulur.

Telif hukukunun sinema alanındaki işlevi, yalnızca ihlalleri cezalandırmak değil, aynı zamanda yaratıcı üretimi teşvik etmektir. Senaristin, yönetmenin ve bestecinin emeğinin hukuken korunması, sektörde nitelikli üretimin

devamı için zorunludur. Güvencesiz bir telif rejimi, yaratıcıları sektörden uzaklaştırırken; güçlü bir hukuki koruma, sinema endüstrisini sürdürülebilir kılar. Bu nedenle sinema sözleşmeleri, yalnızca ticari değil, kültürel bir işlev de üstlenmektedir.

Bir filmin Netflix, Amazon Prime veya benzeri bir platformda yayınlanması, yalnızca yerel hukuk kurallarıyla değil, aynı zamanda uluslararası lisans sözleşmeleriyle belirlenir. Bu sözleşmelerde yapılan küçük bir hata, milyonlarca liralık hak kaybına yol açabilmektedir. Bu nedenle modern sinema hukuku, artık yalnızca ulusal değil, aynı zamanda uluslararası sözleşmeler hukuku ile iç içe geçmiş bir alan hâline gelmiştir.

5607 SAYILI KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU: Suç Tipleri, Nitelikli Haller, Etkin Pişmanlık ve Uygulama Notu (Kanun Yararına Bozma)

Av. Heja MERCAN, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 159660

Giriş

Kaçakçılık suçları uygulamada hem soruşturma/kovuşturma aşamasında hem de infaz ve uyarlama süreçlerinde sıkça tartışma yaratan, teknik yönü ağır basan bir suç alanıdır.

Bu yazımızda amaç, 5607'nin temel hükümleri olan Madde 3-Madde 4-Madde 5'i, uygulamada karşılaşılan ispat ve ceza hesap sorunlarını ele almak ayrıca kesinleşmiş kararlarda hukuka aykırılıkların CMK 309 kapsamında kanun yararına

bozma ile düzeltilmesine ilişkin bir uygulama örneğini Uygulama Notu başlığı altında incelemektir.

Uygulamada öncelik sırası

Bir dosyada hukuki değerlendirmenin isabetli olması için avukat bakış açısından şu

sıra önem arz eder:

Üçüncü madde ile önce fiilin hangi fıkra kapsamında doğru biçimde vasıflandırıldığıнын belirlenmesi,

Dördüncü maddedeki nitelikli hallerle ilişkin iddiaların somut delillerle desteklenip desteklenmediğinin denetlenmesi,

Beşinci madde ile etkin pişmanlık şartlarının usule uygunluğunun saptanması. (özellikle ihtar ve ödeme sürelerinin)

Son olarak TCK genel hükümleri çerçevesinde bireyselleştirme işlemlerinin doğru sıralama ve oranlarla uygulanıp uygulanmadığının kontrol edilmesi (indirim, APC vb.)

Bu hususlar özellikle ceza alanında hesap hatalarının etkisini azaltmak açısından önemlidir; zira tek bir hukuki hata bile miktarı etkileyerek sonuç cezayı ciddi şekilde değiştirebilir.

5607/3: Suç tipleri ve uygulama

Madde 3, kaçakçılık suçlarının ana maddesini oluşturur. Uygulamada en çok karşılaşılan hususlar şunlardır: hangi fıkranın uygulanacağı, fiilin iştirak mı? yoksa Madde 3/5 kapsamındaki ikincil fiillerden biri mi sayılacağı ve ürün özelinde artırımların nasıl uygulanacağı.

İştirak etmeksizin fiiller ve ticari amaç

Madde 3/5, kaçak eşyayı, bu niteliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişileri cezalandırır. Bu fıkranın uygulanmasında iki unsur belirleyicidir:

Bilme (kast):

Eşyanın kaçak olduğunu failin bildiğinin somut delillerle gösterilmesi gerekir. Sadece piyasa fiyatı düşük gibi ifadeler otomatik kabulü savunma açısından tartışılır ve bu durumda delil bütünlüğü aranmalıdır.

Ticari amaç:

Eşyanın miktarı, paketleme şekli, satış biçimi, süreklilik, depolama gibi unsurlar somut olgularla değerlendirilmelidir. Bu unsurlar açıkça gösterilmeden Madde 3/5 uygulanması suçun sınırlarını gereksiz yere genişletebilir.

Madde 3/10 uyarınca akaryakıt, tütün mamulleri, makaron, etil alkol gibi eşyalarda ceza artışı ve bazı durumlarda sonuç cezanın üç yıldan az olamayacağı şeklinde alt sınır etkisi ortaya çıkar. Sigara ve makaron dosyalarında; eşyanın niteliğinin tespiti, analiz raporları, bandrol/işaretleme durumu, ürün sınıflandırması gibi unsurlar hem tipiklik hem de ceza miktarı açısından belirleyici olur.

5607/4: Nitelikli haller, ispat ve sınır sorunları

Madde 4'te örgüt faaliyeti içinde işleme, üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme, kamu görevlisi tarafından işleme gibi haller nitelikli suç olarak düzenlenmiştir. Bu durum uygulamada iki temel sorunu öne çıkarır:

Nitelikli halin otomatik uygulanması:

Bir dosyada birden fazla kişinin olması örgüt anlamına gelmez. Örgüt nitelendirmesi ceza hukuku alanına göre ayrıca gerekçelendirilmelidir.

Gerekçelendirme ve delil durumu:

Nitelikli hal uygulandığında hangi delille hangi unsur ortaya konulduğu somut biçimde gösterilmelidir; aksi halde kararların denetlenebilir durumu tartışmalı bir hal alır.

Madde 4/7'de geçen toplum sağlığını tehdit eden nitelik gibi kavramlar teknik alan (teknik rapor) ve idari değerlendirmelere dayanmaktadır. Bu raporların yöntem ve dayanakları savunma tarafından ayrıca tartışılmaya açık bir durumdur.

5607/5: Etkin pişmanlık, ihtar, ödeme ve uygulama

Madde 5, Kanun'da iş birliği ve zararın giderilmesi esasına dayanan bir sistem bulunmaktadır. 2020 yılında yapılan değişikliklerle Madde 5/2'deki ödeme şekli uygulamada önemli bir hal almıştır. Bu durum suçta konu eşyanın değerine göre ceza tayinini ortaya çıkarmaktadır. Uygulamada 2 önemli husus öne çıkar:

İhtarın usule uygun yapılması:

Kanun soruşturma aşamasında savcı, kovuşturmada ise hâkim tarafından ihtar yapılmasını öngörür. İhtar yapılma-yan sanığın sonradan yararlanma iradesi göstermesi olağanüstü kanun yolu tartışmalarına sebep olabilir.

Gümrüklenmiş değer hesabı:

Ödeme şeklinin dayanağı olan gümrüklenmiş değer tespiti genelde bilirkişi raporları veya kurumsal hesaplara dayanır; bu hesapların doğru ve denetlenebilir olması önemlidir aynı zamanda itiraza konu edilebilir.

Uygulama Notu: Ceza hesabı hataları ve kanun yararına bozma (CMK-309) Yargıtay

7. Ceza Dairesi örneği

5607 uygulamasında sık görülen sorunlardan biri cezanın belirlenmesinde indirim ve artırım safhalarının yanlış anlaşılması veya yanlış oranla uygulanmasıdır. Bu tür hatalar istinaf/temyizle düzeltilebildiği gibi, olağan kanun yollarına kapanmış kesinleşmiş kararlarda CMK 309'da düzenlenen kanun yararına bozma yoluna başvurmak gerekebilir. CMK 309, bozma nedeninin Lehe sonuç doğuran açık hesap/uygulama hatalarında, olağanüstü kanun yolu incelemesinde hükmün düzeltilmesi yoluna gidilebildiği görülmektedir (CMK -309/4-d); bu, ceza hesabı hatalarında rahat bir çözüm sunar.

Bu çerçevede Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin

(E.2021/29340, K.2021/18502, 28.12.2021) kararında uyarılama yargılamasında 5607 -3/22'nin uygulanmasında kanun metnine aykırı ceza hesabı yapıldığı tespit edilmiştir.

Kararda özetle şunlar vurgulanmıştır:

Eşyanın "hafif" veya "pek hafif" sayılmasının mahkemenin takdirinde olduğu; takdir alanına giren değerlendirmelerin olağanüstü kanun yolu kapsamında kolayca sorgulanmaması gerektiği,

Ancak mahkemenin kabul ettiği nitelendirme altında dahi m.3/22'deki "...üçte birine kadar indirilir..." ifadesinin yanlış yorumlanması nedeniyle sonuç cezanın hatalı belirlendiği,

Bu hukuka aykırılığın CMK-309/4-d kapsamında giderilerek hükmün düzeltilmiş olduğu.

Bu kararın önemi iki yönlüdür:

Birincisi, kanun yararına bozmanın sınırlarını belirlemesi ikincisi ise 5607'de "...

kadar indirilir" gibi ifadelerin otomatik uygulanmasının hüküm sonucu açısından ciddi yanlışlıklara yol açabileceğini göstermesidir. Bu yüzden savunma açısından hüküm kurma sırasında, indirilir ve kadar ibarelerinin sonucu titizlikle denetlenmelidir.

Sonuç

5607 sayılı Kanun kaçakçılık suçlarını geniş bir alanda düzenlerken bazı eşya gruplarında ağırlaştırıcı hükümler, bazı hallerde ise etkin pişmanlık gibi teşvik edici mekanizmalar öngörür. Bu nedenle uygulamada doğru sıralama kadar ceza hesabının doğru kurulması ve usulü güvencelerin (özellikle ihtar ve uyarılama süreçleri) eksiksiz çalışması da belirleyicidir.

Bu çalışma ile 5607 sayılı Kanunun Madde 3-Madde 4-Madde 5 ekseninde temel tartışma başlıklarını ve uygulamada sık karşılaşılan sorunların avukatlık pratiği bakış açısı ile aydınlatılması amaçlanmıştır.

5607 sayılı Kanun kaçakçılık suçlarını geniş bir alanda düzenlerken bazı eşya gruplarında ağırlaştırıcı hükümler, bazı hallerde ise etkin pişmanlık gibi teşvik edici mekanizmalar öngörür.

Türkiye-Suriye Sınır Hattının Belirlenmesinde Demografik Yaklaşımların Eksikliği Sorunu

Av. Ömer İPEK, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 118387

ÖZET: Millî mücadelenin sonlarına doğru güney sınırının belirlenmesini de içeren Ankara Anlaşması, TBMM Hükümeti ve Fransa arasında imzalanmıştır. Sınırın nihai çözümü büyük ölçüde bu antlaşma ile belirlenmiştir. Özellikle Elbeyli'den Nusaybin'e kadar uzanan tren hattı Türkiye Suriye sınırının temel çizgisini oluşturmuştur. Makalede sınır hattı belirlenirken demografik yapıların yeterince göz önüne alınmadığı irdelenecektir. Sınır belirlenirken demografik yapıların büyük ölçüde göz önüne alınmadığı iddia edilmekle, yerleşik halkın talepleri, yerleşim yerinin bütünlüğü ve diğer hususlar göz önüne alınmadığından sınır hattında yaşanan sorunlarının günümüze kadar devam ettiği değerlendirilmektedir.

GİRİŞ

Millî Mücadele'nin en önemli hedefi olan Mîsâk-ı Millî son Osmanlı Mebusan Meclis'inde 28 Ocak 1920 tarihinde oy birliği ile kabul edilmiş ve akabinde ilan edilmiştir. Belirtilen sınırlar ana hedef olmakla Millî Mücadelenin sonlarına doğru Mîsâk-ı Millî

'den bazı tavizler verilmiştir. Güney sınırına ilişkin olarak Suriye'yi işgal etmiş bulunan Fransa, 1.Dünya savaşının akabinde müttefikleri ile yapmış olduğu birtakım gizli antlaşmalarla buradaki işgalini sürdürmüştür. TBMM Hükümetinin Sakarya Meydan Muharebesi'nden 13 Eylül 1921 tarihinde başarılı ve üstün bir şekilde çıkması Suriye sınırının belirlenmesinde büyük katkı sağlamıştır.

SINIR HATTINA TARİHSEL BAKIŞ, SINIRIN BELİRLENMESİ

TBMM Hükümeti ile Fransa arasında 20 Ekim 1921 tarihinde Ankara Anlaşması imzalanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye'nin sınırları büyük ölçüde Ankara Anlaşması ile belirlenmiştir.

20 Ekim 1921 Türk-Fransız Anlaşması ile Türkiye-Suriye sınırı tespit edilerek, İskenderun bölgesi için özel rejim kabul edilmiş ve daha sonra bu hükümler teyit edilmiştir. Ankara sınır konusunda taviz vermek istememiş, ancak o günkü koşullar gereğince 11 Mart 1921 tarihli Anlaşma ufak tefek değişiklikler dışında kabul edilmişti. Sınır konusunun dışında Kuveik suyu sorunu Fransa'nın istediği şekilde, Kuveik suyunun iki taraf arasında adil bir biçimde bölüşülmesi ve Halep şehrinin Türk toprakları üzerindeki Fırat'tan "ancak kendi yapacağı harcamalarla" faydalanması şeklinde bir madde-nin anlaşma metnine koyulmasıyla, anlaşma çözümleniyordu. (Yamaç, 2018)

Ancak bu husus kısa sürede nihai bir sonuca ulaşmıyor çeşitli engellerle süreç uzatılıyordu. Kurulması belirlenen komisyon 1926 Eylül ayına kadar kurulamadı.

Fransız ve Türk makamları Sakarya Meydan Muharebesi'nden kısa süre sonra 20 Ekim 1921 tarihinde Ankara Antlaşması'nı imzaladılar. İki taraf daha sonra bu antlaşmaya göre Türkiye-Suriye sınırının belirlenmesi için masaya oturdular. Ancak sınırın belirlenmesi için oluşturulacak komisyon Eylül 1926'ya kadar kurulamadı. Fransa'nın bir an önce çözmek istediği bu mesele Türkiye'nin İngilizlerle Musul için savaşın eşiğine geldiği bir dönemde yeniden gündeme geldi. 18 Şubat 1926 tarihinde Fransa'nın Suriye'deki Yüksek Komiseri Henri de Jouvenel'in Ankara'ya gelmesi ile iki taraf arasında varılan uzlaşma metni paraf edildi. Musul Antlaşması'nın imzalanmasından beş gün önce 26 Mayıs 1926'da Türkiye-Fransa Dostluk ve İyi Komşuluk Antlaşması imzalandı. Ancak bu antlaşma da sınır anlaşmazlıklarını tam olarak çözemedi. Cizre ve Nusaybin arasındaki sınır hattının belirlenmesi

1930'a kadar devam eden görüşmeler ile sağlanabildi. (Baş, 2012)

Lozan Barış Antlaşması'nda Suriye sınırı şöyle yer aldı:

"Madde 3- Akdeniz'den İran sınırına dek Türkiye'nin sınırı aşağıdaki biçimde saptanmıştır:

Birincisi- Suriye ile 20 Ekim 1921 günü yapılan Fransa-Türkiye Antlaşmasının 8. maddesinde tanımlanmış sınır."

Suriye sınırı Lozan Antlaşması'nda işte bu kadar yer aldı: Türkiye ile Suriye arasındaki sınır, 1921 anlaşmasında "tanımlanmış (olan) sınır"dır denildi. 1921 Anlaşmasındaki tanımlama ise "eski yol" ibaresinden ibaretti. Türkçe metinde "eski yol", Fransızca metinde "voie ancienne" denmişti. Hepsi bu kadardı. Lozan'dan sonra Türk ve Fransız delegeleri sınırı çizmek için masaya oturunca "eski yol" tanımının pek yetersiz kaldığı çabucak ortaya çıktı.

Meğer bir değil, iki tane "eski yol" varmış: Biri eski kervan yolu imiş, güneyden, çölden geçiyormuş; diğeri ise eski Roma yolu imiş, kuzeyden, yani bugünkü topraklarımızın içinden geçiyormuş. Fransız tarafı, Roma yolu olmalı diye tutturmuştu. Türk tarafı ise eski kervan yolu olması gerekir diyordu. Fransız görüşü kabul edilirse Türkiye toprak kaybedecekti. Suriye sınırı upuzun bir sınır olduğu için Türkiye'nin kaybedeceği toprak miktarının da ona göre büyük olacağı kendiliğinden anlaşılıyordu. Bu "eski yol" tanımı Türkiye'nin başına ciddi iş açacak gibiydi.

Türk tarafı sonunda bir çıkış yolu buldu: 1921 Anlaşmasını yapanlar, "eski yol" derken tarihi "Roma yolu" nu kastetmiş olsalardı "antik yol" ifadesini kullanırlardı; Fransızca olarak da "voie antique" derlerdi. Öyle demeyip de "eski yol" dediklerine göre herhalde güneyden geçen "kervan yolu" kastedilmişti. 1921 Anlaşmasını müzakere edip imzalamış olan Franklin-Bouillon eski Roma yolunu kastetmiş olsaydı herhalde "antik yol" (voie antique) derdi. Anlaşmada böyle denmemiş olduğuna göre, sınır eski kervan yolundan geçecekti. Tartışmalar 1930 yılına kadar uzadı. Sonunda Türk görüşüne yakın bir sınır çizildi. (Şimşir, 2008)

DEMGORAFİK YAPI SORUNU

Elbeyli'den Nusaybin'e kadar uzanan tren hattı Türkiye Suriye sınırının temel çizgisini oluşturmuştur. Sınır hattında bulunan Türkiye ve Suriye'deki yerleşim yerlerini, sınır kapılarını karşılıklı şekilde sıralarsak Cilvegözü – Bab El Hava, Yayladağı – Keseb, Karkamış-Cerablus, Öncüpınar –Azez, Akçakale – Telabyad, Ceylanpınar- Resulayn, Mürşitpınar- Ayn El Arab, Şenyurt- Derbesiye, Nusaybin – Karmışlo şeklinde sıralayabiliriz. Demografik anlamda bir milliyet karşılaştırması yaparsak, Türkmen, Kürt, Arap ve Ermenilerin oluşturduğu bir sınır güzergâhından söz etmek mümkündür. Bir de dini mensubiyet açısından durum tespiti yaparsak, Sünni Arap, Sünni Türkmen, Sünni Kürt, Ortodoks Hristiyan halklarının bulunduğu görülmektedir. Görüleceği üzere sınır güzergâhında, farklı din, dil, ırk ve mezheplere mensup insanlar demografik yapıyı oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye arasında nihai şeklini alan sınır çizgisinde elbette birçok husus öne çıkmaktadır. Ancak sınırın belirlenmesinde bazı hususlar anlamsız olarak yerleşik halkın talepleri, yerleşim yerinin bütünlüğü ve diğer hususlar göz önüne alınmadan belirlenmiştir. Ortadoğu etnik yapısı da göz önüne alındığında aşiret şeklinde yapılanmış bir toplumsal yapıyı göz ardı etmek mümkün değildir. O dönem sınır hattında bulunan aşiretler sınır belirlendikten sonra iki farklı ülke topraklarında parçalı olarak kalmak zorunda bırakılmıştır. Aynı dili konuşan, aynı aşirete üye, aynı dine inan insanlar farklı ulus devletlerinde yaşamak zorunda bırakılmıştır. Bu konuda yapılan birçok çalışma ve araştırmada anne, baba, amca, hala derecesinde yakın akrabaların dahi sınır çizgisi ile ayrıldığı açıkça ortaya konmuştur. Bu minvalde halen Türkiye – Suriye sınır geçişleri dini bayramlarda eş dost ve akrabalar arasında bayramlaşma amacıyla geçici süresiyle açılmaktadır.

Ulus- devlet inşa sürecinde devlet erkinin üzerinde egemenlik kurmak istediği iki önemli unsurdan biri toprak (milli sınırlar dâhilindeki coğrafya), diğeri de bu toprak üzerinde yaşayan halk yani

vatandaşlar. Yeni bir ulus yaratma sürecinde en hayati kararlardan biri de ulusal sınırlar dâhilinde yaşayan bütün insanları Türklük çatısı altında birleştirmek ve tek bir potada eritmektir. Bunun mümkün olabilmesi için ulusal sınırların her ne pahasına olursa olsun korunması, geçişlerin önlenmesi ve ulusal sınırlar dâhilindeki insanların dışarı ile olan bütün tarihsel, kültürel, dini ve ekonomik bağlarının minimum düzeye düşürülmesi ve nihayetinde kesilmesi hedeflenmiştir. (R. Aras, 2015, s.26)

SONUÇ

Topyekûn bir Millî Mücadele döneminden sonra Türkiye – Suriye Sınır hattı güzergâhı belirlenirken dönemin ulusal çıkarları göz önüne alınmış ise de bölgede ve sınır hattında yaşayan halkın talepleri, yerleşim yerlerinin bütünlüğü, dini ve etnik yapılar dolayısıyla demografik hususlar yeterince göz önüne alınmamıştır. Bu sorun günümüze kadar ulaşmış sınır, güzergâhı boyunca tarihsel ve ortak geçmişleri bulunan demografik yapı, keskin bir çizgi ile ayrılmıştır. Arap Baharı'nın etkileri ile Suriye içerisinde rejime karşı yapılan halk ayaklanmaları sonucu yönetim devrilmiştir. Suriye'nin istikrarsız durumu sınır boyunca Türkiye'yi rahatsız etmekte ve neredeyse sınır kontrolünün tamamının Türkiye tarafından sağlanması şeklinde bir fiili durum yaratmıştır.

Kaynakça

- A.Baş, 1957 Suriye Krizi ve Türkiye History Studies Volume 4/1 2012 Erişim adresi <https://www.historystudies.net/dergi/tar201512884a9.pdf> 02.01.2026 Tarihinde ulaşıldı.
- Dr. Bilal N.Şimşir Pembe Köşk (İnönü Vakfı) Lozan ve sonrasında sınırlar 18.11.2008 Erişim adresi <https://www.ismetinonu.org.tr/lozan-ve-sonrasında-sinirlar-ve-bogazlar/> 02.01.2026 tarihinde ulaşıldı.
- Yamaç, Müzehher. "Fransız Diplomatik Belgelerinde Türkiye-Suriye Sınır Sorunu (1918-1940)." Belleten, Cilt 82, Sayı 295, s.1153-1174 (Aralık 2018) – Yavuz, a.g.e., s. 144.

YARGININ ÜÇ SACAYAĞI

TUTUKLU/TUTUKSUZ YARGILAMA

İddia Makamı Gözünden

Asya Büşra ALİM

Midyat Cumhuriyet Savcısı

İnsanlık tarihinin var oluşundan bugüne kadar değişen usul ve yöntemler ile karşımıza çıkan ancak özü itibari ile aynı kaynaktan beslenen “adalet arayış mekanizmasının” ceza hukukundaki en temel tartışmalarından birisi de şüphesiz “tutuklu yargılama” ve “tutuksuz yargılama” faaliyetleri ekseninde yaşanmaktadır. Esasında amacı en salt hali maddi gerçeği ortaya çıkarmak olan ceza yargılamasında

meseleyi hukuki, sosyolojik ve psikolojik açılarından ele almakta fayda görmekteyiz. Nitekim, bilindiği üzere 5271 sayılı CMK’nın 100. Maddesinde yer alan koruma tedbirlerinden biri olan tutuklama koruma tedbiri, kuvvetli suç şüphesinin varlığı, kanun lafzında yer verilen tutuklama nedenlerinin (kaçma şüphesi, delilleri karartma ihtimali vb.) varlığı ve elbette dayanağını Anayasa’dan alan ölçülülük ilkesi gibi mefhumlar gözetilerek uygulanması gereken bir müessesedir. Bu bağlamda evrensel hukuk sistemi ve yerleşik Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihat metinlerinde de yer verilen hukuki perspektife göre asıl olan tutuksuz yargılama, zorunlu hallerde ise istisnai olarak tutuklu yargılama tedbirine başvurulması gerektiği görüşü hakimdir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihat metinlerinde de yer verilen hukuki perspektife göre asıl olan tutuksuz yargılama, zorunlu hallerde ise istisnai olarak tutuklu yargılama tedbirine başvurulması gerektiği görüşü hakimdir.

Bu koruma tedbirine sosyolojik açıdan yaklaştığımızda ise, tutuklu yargılama halinin toplum nezdinde yadsınamaz bazı etkilerini görmekteyiz. Nihayetinde şahıslar hakkında gerek soruşturma gerekse kovuşturma evresinde uygulanan bu tedbir, henüz ortada kişinin atılı suçu işlediğine dair, mahkumiyetine yeterli kabul edilecek mahiyette her türlü şüpheden uzak kesin ve inandırıcı delil düzeyinin bulunmadığı aşamalarda tatbik edildiği için, hukuk losyonu ya da bilgisinden uzak kitlelerce kişinin atılı suçu işlediği zannına mahal vererek lekelenmeme hakkını ihlal edebileceği gibi, toplum içinde “suçlu” damgası ile itham edilmesine, aile ve iş hayatının olumsuz etkilenmesine sebebiyet ve-

rebilecektir. Kişinin henüz suçluluğu kesinleşmeden ciddi bir sosyal zarar görme haline mukabil diğer bir pencereden baktığımızda ise toplumda adalet duygusuna duyulan güven, hukuki ve vicdani tatmin ve akabinde kamu güvenliği algısındaki iyileşme de olumlu bir sosyolojik tezahür, farklı bir etki olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son aşamada konuya psikolojik açıdan yapacağımız değerlendirmede, tutuklu yargılama bireyler üzerinde yoğun kaygı, endişe, belirsizlik, travma, depresyon ya da “suçlu muamelesi görme” tedirginliği ile sosyal izolasyonu tercih etme ya da zaruri maruz kalma halini beraberinde getirebilirken; tutuksuz yargılama kişinin sosyal yaşantısına devam etme, masumiyet karinesini ve lekelenmeme hakkını daha iti muhafaza etme ve savunma aşaması için daha sağlıklı bir zihinle hareket etme olanağı tanıyabilmektedir.

Mevcut ahvalde, tutuklu yargılama ve tutuksuz yargılama meselesi, yukarıda da değindiğimiz farklı yaklaşımlar ve gerek toplum gerekse birey üzerinde doğurduğu çeşitli yansımalar dahilinde, keyfi tutumları önlemek ve hukuki değerleri zedelememek adına elbette sınırlı ve ölçülü olarak ele alınması gereken bir konudur. Nitekim bizler hukukçu kimliklerimiz ile, gerçek adaletin ve maddi hakikatin, salt Kanun ve mevzuat hükümlerini birebir, normatif ölçütler altında uygulanmaması gerektiğinin farkındalığına sahip olmalıyız. Ana

hatları yasal hükümler ile çizilen ve belirlenen bir alanda, suça konu edilen olayın, oluş şekli, eylemi gerçekleştirene dair savcılık olarak yürütülen tahkikat ve edinilen lehe-aleyhe deliller bütünü, suçun konusu, önemi, meydana gelen neticenin ağırlığı gibi mihenk taşlarının varlığı halinde, içinde yaşadığımız toplumun hassasiyet ve dinamiklerini de gözlemek durumundayız. Zira aksi halde, satıhta kalan ve uygulamada samimi kabul görmeyen, dolayısıyla klasik anlamdaki ceza adalet arayışının “suçu önle-

me ve faili ıslah etme" anlayışına hizmet etmeyen bir tablo ile karşılaşmak zorunda kalırız.

Tutuklama tedbirinin yasal koşullarının oluştuğu bir aşamada, savcılık yaklaşımı olarak daha çok tercih edilen bir yöntem olmasının sebeplerinden biri de bu bakış açısı ile tutuklu sürdürülen bir yargılama faaliyetinde, olayın muhataplarının konuya dair ilgi-alakalarının daha yüksek olması, yargılama faaliyetlerinin daha hızlı ilerleyen bir sürece evrilmesi, toplumsal adalet arayışı ve vicdani tatmin noktasında adalet duygusuna duyulan güvenin artması şeklinde sahada defaten şahitlik ettiğimiz bir takım gerçeklikler bulunmaktadır. Kaldı ki bazen tutuklu olarak devam eden yargılama faaliyetleri olayın fail/leri yönünden dahi bir nevi, adıyla müsemmâ olacak şekilde "koruma mekanizması" olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda klasik ceza algısında "soğuma süresi/yatışma süresi" olarak ifade edilen süreçte, hakkında Kanun lafzına uygun düşen koşulların varlığı ile suç isnadında bulunan ve tutuklama tedbiri öngörülen şahıs yönünden, olayın ilk sıcaklığı ile mağdur ya da yakınları ile muhatap olma, kişilerin duygusal hassasiyet ve öfke kontrolsüzlükleri etkisinde zarara uğrama halinden vareste tutulma gibi korunma imkanlarına da olanak tanınmaktadır.

Sonuç olarak ise, toplumsal huzur ve güvenliğimizin esaslı dayanaklarından biri olan adalet sistemimizde, suç teşkil eden eylemlerin zararlı etkilerini ortadan kaldırmak, suça konu bu eylemleri gerçekleştiren failleri cezalandırmak ve ıslah etmek kadar mağduru ve haklarını da ön plana çıkararak hukuki, sosyolojik ve psikolojik zeminde karşılık bulan yaptırımları uygularken; bir ceza değil; geçici koruma tedbiri olarak karşımıza çıkan tutuklamalı yargılamanın, Kanun'da tanımlanan koşulların oluşması ve Anayasamız nezdinde yer alan ölçülülük ilkesine uygun düştüğü süre, etkin, etkili ve hızlı bir yargılama safhasını beraberinde getireceğini düşünmekteyiz. Dolayısıyla hukuki çerçeve ile sınırları çizilen bir alanda koşullara uygun halde alınan bu karar ile; toplumun adaletle, kamu güvenine duyduğu inancı

artırma şeklindeki hissedilebilir sosyolojik etkisinin ve birey nezdinde, işlediğine dair kuvvetli suç şüphesi altında bulunduğu atılı suçlamaya dair daha hızlı ve etkili ilerleyecek bir yargılama sürecini ve akabinde maddi gerçeğe ulaşma imkanını sağlayarak, şahısları uzun süren adalet arayışları ve bu safhaların kaçınılmaz olarak yaşanan yıpratıcı etkilerinden koruyan olumlu psikolojik yansımalarını görmek mümkündür.

Savunma Makamı Gözünden

Ahmet DUYAN

Mardin Barosu Başkanı

Öncelikle, Baromuz dergisinin bu sayısında yargının üç sacayağının, belirlenen bir konuda hukuki mülahazada bulunulmasının çok kıymetli olduğunu belirterek, bu fikri projenin emektarı meslektaşımız Av. Jozef Göksün'e ve katkı sunan Hâkim ve Savcı meslektaşlarımıza teşekkürlerimle başlamak isterim.

Tutuklama konusu, tutuklama yasağı halleri dışında, soruşturmanın başından, muhakemenin sonuna kadar, gündemde olan bir husus olması sebebi ile yargı camiasında, akademide ve toplumda sürekli olarak tartışma konusu olmuş, uğruna nice makaleler, tezler, eserler kaleme alınmıştır. Bu konunun bu kadar tartışılması kendi içinde barındırdığı haklardan azade olarak düşünülemez. Kişinin haksız bir tutuklama tedbirine maruz kalması, o kişinin sahip olduğu birçok hakkına ve dahi özgürlüğüne halel getirecektir. Bu sebeptendir ki bu konuda sav üreten her bir yargı süjesinin büyük bir dikkat ve özen ile davranması gerekir.

Tutuklama, Ceza Muhakemesi Yasamızın dördüncü kısmında 'Koruma Tedbirleri' başlığı altında, ikinci bölümünde düzenlenmiştir. Bu noktada başlığın oldukça dikkat çekici olduğu kanaatindeyiz. Koruma-

ya alınan değerlerin dengeli bir şekilde gözetilmesi gerekmektedir. Muhakemenin salahiyeti için gerekli iş ve işlemlerin korunması için alınan tedbirler ile yargılamanın süjesi olan ‘insan’ın haklarının orantılı bir şekilde gözetilmesi gerekmektedir. Zira usul yasamızın da amacı budur. Ne olursa olsun doğruya ulaşma anlayışı değil doğruya doğru ile ulaşılmalı anlayışı hakimdir.

Tutuklama için gerekli şartlar yasamızda gayet sarıh bir şekilde yazılmıştır. Bunun yanında doktrinde, Yargıtay içtihatlarında, Anayasa Mahkemesi Kararlarında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında tutuklamanın tedbir olduğunu ve istisnai bir durum olduğu çok net bir şekilde defaten belirtilmektedir. Ancak uygulamada çok sık başvuru alan bir tedbir haline geldiğini müşahade etmekteyiz. Bu durum, özellikle günümüz teknolojisinin, Adli Kontrol Koruma Tedbirlerine müdahilliği ile giderek manasını yitirmiş bir hal aldığını söylemek isteriz. Zira muhakemenin, Yurt Dışına Çıkmama, Konutu Terk Etmeme, Belirli Bir Yerleşim Bölgesini Terk Etmeme, Belirlenen Yer veya Bölgelere Gitmeme şeklinde ki tedbirler ile korunamaması halinde ancak tutuklama kararı verilebilir. Dolayısıyla gelişen teknolojik imkanlarla tutuklama tedbirinin daha da istisnai bir hale gelmesi gerekmektedir.

Yukarıda izah edildiği üzere CMK 100’de tutuklama için gerekli şartlar tahdidi bir şekilde gayet sarıh bir şekilde sayılmış ve birçok akademik eserde, bu koruma tedbiri ile ilgili açıklamalarda bulunulmuştur. Bu noktada farklı ve güncel olaylarla ilgili bir yorum ile literatüre katkı yapma gerekliliğinin hasıl olduğu kanaatindeyiz. Tutuklamaya ilişkin, maalesef, yasada olmayan iki husus, günümüzde bu koruma tedbiri için adeta bir şart haline gelmiştir. Bunlar ‘suçların medyatikliği’ ve ‘suçların siyasiliği’dir. Öyle ki, hukuki meseleler hemen hemen her açık oturum programında hukukçu olmayan kesimlerce rahatça yorum yapılabilecek boyuta ulaşmıştır. Gizlilik kararı olan dosyalarda dahi, şüpheli beyanları alenen paylaşılmakta ve yorumlanmaktadır. Özellikle kamuoyuna yansıyan hukuki meselelerde bu husus-

ların yargı sülheleri üzerinde bir baskı haline geldiği gözlemlenmektedir. Bu durum yargı sülhelerine olan güveni azımsanmayacak ölçüde azaltmaktadır.

Bu hususta hâkimin Mecelle’de yapılan tanımına, yargının üç sacayağı olarak haiz olunmalıdır. Özetle yargının her bir sacayağı; hâkim (bilgin), fehim (zeki/anlayışlı), müstakim (doğru), emin (güvenilir), mekin (vakar sahibi), metin (sağlam) olmalıdır.

Kovuşturma Makamı Gözünden

Yunus Emre DUDAKLI

**Midyat Ağır Ceza Mahkemesi
ve Adalet Komisyonu Başkanı**

Tutuklamanın hukuk sistemimizdeki yeri açısından düzenlendiği bölüm ekseninde hareket etmek gerekmektedir. Tutuklamanın 5271 sy. CMK’nın koruma tedbirleri başlıklı dördüncü kısmın ikinci bölümünde düzenlenmiştir. Kanun koyucunun açık iradesinin tutuklamanın bir “tedbir” olduğu ancak yargılamanın da bazı hal ve şartlarda “korunması” gerektiğidir. Tutuklama koruma tedbiri mezkûr yasanın 100 vd. maddelerinde düzenlenmiştir. Tutuklamanın tedbir olmasının getirdiği ve gerektirdiği bazı şartların vaki olması halinde uygulanabileceği açıktır. Öncelikle her tedbirde olduğu gibi tutuklama tedbirinin de uygulanması için tutuklama tedbirinin ölçülü olup/olmayacağının değerlendirilmesi ile Anayasal hak olan özgürlük ve güvenlik hakkı ile muhakemenin iyi ve sıhhatli yürütülmesi menfaatinin tartımının yapılması ve ağır basan menfaatin korunması gerekmektedir.

Muhakemenin iyi ve sıhhatli yürütülmesi menfaatinin (toplumun tümünü ilgilendiren ve beklentisi olan) korunması için kişinin temel hak ve hürriyetlerini en az kısıtlayacak tedbirin, orantılı yani dengesizlik oluşturmayacak şekilde uygulanması gerekmektedir. Tutuklama tedbiri açısından belir-

lenebilecek veya beklenebilecek menfaatin kişinin özgürlük ve güvenlik hakkı ile yakın tehlikenin doğurabileceği zarar ihtimalinden yani riskten muhakemeyi korumaktır. Bu tehlikenin bazen kaçma şüphesi bazen de delilleri karartma şüphesi bazen ise her ikisinin birlikte olduğu durumlar olabileceği, bu durumların varlığı halinde ise ölçülülük ilkesinde, amaç ile araç arasındaki dengenin gözetilmesi şeklinde belirlendiği, tutuklamada ölçülülük ilkesindeki amacın muhakemeyi yakın tehlikeden doğabilecek zarardan korumak aracın ise kişinin özgürlüğünün kısıtlanması olduğu, ölçülülük ilkesi yönünden değerlendirilmede üç alt ilke olan elverişlilik, gereklilik ve orantılılık ilkelerinin her birinin somut olaya uygunluğunun denetlenmesi gerekmektedir.(AYM 2013/817), Şüpheli veya sanıkların üzerlerine atılı suçun mezkur maddede düzenlenen katalog suçlardan olmasının yakın tehlike ve ölçülülük ilkeleri açısından değerlendirme yapılmaksızın tutuklanmaları gerektiği anlamına gelmeyecektir, bu aşamada tutuklamadan beklenen faydanın diğer koruma tedbirleri ile de sağlanıp/sağlanamayacağının sorgulanması gerekmekte ve tutukluluğun son çare olduğu ilkeleri ile korunması gereken yargısal işlemin bulunup bulunmadığı ekseninde değerlendirilme yapılmalıdır. Bu noktada unutulmamalıdır ki tutuklama sadece derdest olan yargılama safhalarında değil aynı zamanda hükmü korumaya yönelik de bir tedbirdir. Nitekim bu sonuca “tedbirin” kelime anlamı ekseninde de kolaylıkla ulaşılabilecektir. Tedbir kelime anlamı olarak, bir işin iyi ve sıhhatli olması için önünü ve arkasını gözetecek takdir ve idare etmek demektir.

Defaatle değindiğimiz gibi hüküm durumunda da tutuklama tedbirindeki takdirin ölçülülük süzgecinden geçirilmesinin gerektiği izahtan varestedir. Tüm mahkeme kararlarında olduğu gibi tutuklama kararının veya tahliye talebinin reddi kararında Anayasa’nın 141/3. maddesi gereğince mutlaka ge-

rekçesi gösterilmelidir. Bu gerekçede öngörülen özgürlüğün kısıtlanması tedbirinin ulaşılmak istenilen amacı gerçekleştirmeye elverişli olduğunun (yargılamanın sıhhatini sağladığının), ulaşılmak istenilen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasının yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmadığı (gerekli olduğunun), bireyin hakkına yapılan müdahale ile hedeflenen amaç arasında makul bir dengenin gözetildiğinin gösterilmesi gerekmektedir. Tutuklama kararının

içeriği gerekçesinde belirtildiği üzere şüpheli veya sanığa sözlü olarak bildirilmeli ve kararın bir örneği verilmelidir. Kanun koyucu açık bir şekilde bu hususta da CMK’nın 101/2 maddesinde düzenleme getirmiştir.

Tutuklama sadece derdest olan yargılama safhalarında değil aynı zamanda hükmü korumaya yönelik bir tedbirdir. Nitekim bu sonuca “tedbirin” kelime anlamı ekseninde de kolaylıkla ulaşılabilecektir.

Hukukun Felsefi Temelleri: Büyük Düşünürler Serisi

MARCUS TULLIUS CICERO (MÖ 106-43)

Av. Özlem TAŞ, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 187460

Roma'nın en tanınmış hukuk uygulayıcılarından Marcus Tullius Cicero, MÖ 106 yılında Arpino'da doğmuş; MÖ 43 yılına kadar yaşamış hatip, siyasetçi ve savunma avukatı olarak hukuk tarihinde önemli bir yer edinmiştir. Cicero, Roma'nın aristokrat sınıfına mensup olmadığı hâlde parlak zekâsı ve kararlılığı sayesinde hızla yükselir. Hukuk eğitiminin ekseriyetle us-tadan çırağa geçerek öğrenildiği Roma'da Cicero da hem bu ilişkiye bağlı kalarak hem de entelektüel çabası sayesinde Rodos ve Atina'da gerekli eğitimi alır. Eğitimini, sadece Roma'daki hukukçulardan almakla kalmayıp Yunan filozoflarından da önemli ölçüde etkilenen Cicero, hukuk anlayışını yalnızca Roma hukukuyla sınırlandırmayıp evrensel adalet ve akıl ilkeleriyle de genişletir.

göre yazılı yasalar ile doğal hukuk birbirini tamamlamalıdır. Yani bir yasa doğaya aykırı ise o yasa geçerli sayılmamalıdır. Bu görüş, günümüz hukuk sistemlerinde hâlâ çok önemli bir yer tutar. Mesela, anayasa ile diğer yasalar arasındaki uyumu savunmak, tam da Cicero'nun önerdiği husustur.

Mahkeme Salonunda Bir Dönüm Noktası

Hukuk tarihinde bazı isimler vardır, yazdıkları kullardan çok mahkeme salonunda yaptıklarıyla hatırlanırlar. Marcus Tullius Cicero bu isimlerden biridir. MÖ 1. yüzyılda Roma'da savunma yapmak, bugünkü anlamda teknik bir hukuk mesleği değildi. Davalar çoğu zaman siyasi güç, toplumsal statü ve hitabet becerisiyle şekillenirdi. Cicero'nun farkı, savunmayı yalnızca güçlü konuşmalar yapmak olarak görmemesiydi. O, savunmayı olayın mantığını kurma, delilleri tartışma ve yargıcı ikna etme süreci olarak ele alırdı. Günümüzde bir avukatın dosya hazırlama aşamasında başvurduğu yöntem ve tekniklerin pek çoğunun ilk örneklerini Cicero'nun savunmalarında görmek mümkündür.

Pro Roscio Amerino Davası (MÖ 80)

Cicero'nun yıldızının parladığı ilk büyük dava, babasını öldürmekle suçlanan Sextus Roscius'un savunmasıdır. Dava yalnızca bir ceza yargılaması değil, aynı zamanda siyasi gücün gölgesinde yürüyen bir süreçtir. Cicero burada klasik bir inkâr savun-

Cicero'nun hukuk dünyasına katkısı yeni yasalar koymak değil, savunmanın mahkeme içindeki etkisini artırmak ve onu yargılamanın vazgeçilmez bir unsuru hâline getirmektir. Özellikle Pro Roscio Amerino, In Verrem ve Pro Milone davalarında kullandığı savunma yöntemleri, delil değerlendirmesi, olay anlatımı ve hukuka uygunluk tartışmaları modern ceza yargılamasının erken örnekleri olarak görülebilir. Esasında bugün hâlâ tartışılan pek çok kavramı Cicero, zamanından çok önce sorgulamıştır. Örneğin, doğal hukuk fikri, "her insanın doğuştan sahip olduğu haklar" anlayışı, Cicero'nun en büyük miraslarından biridir. Cicero'nun hukuk anlayışına

ması yapmak yerine suçlamanın mantığını hedef alır. Aslında Cicero, “Suçu kimin işlediği” sorusundan önce “suçlamanın ne kadar inandırıcı olduğu” sorusunu gündeme getirir. Bu yaklaşım, savunmanın pasif bir cevap verme işi olmadığını gösterir. Dolayısıyla savunma artık iddianın yapısını test eden aktif bir hukuk faaliyeti hâline geliyordu. Bugün ceza yargılamasında sıkça görülen “makul şüphe” tartışmalarının erken bir örneği bu davada hissedilir.

In Verrem (Verres’e Karşı - MÖ 70)

Cicero’nun Sicilya valisi Gaius Verres’e karşı yürüttüğü davalar, hukuk pratiğinde delilin nasıl kullanılacağına dair önemli bir örnek oluşturur. Bu davalarda Cicero’nun en dikkat çekici yönü, güçlü hitabetinden çok belgelere dayanmasıdır. Tanıkları belirli bir düzen içinde dinletmesi, olayları kronolojik biçimde kurması ve kamu zararını somutlaştırması, yargılamayı bir hikâyeden çıkarıp bir kanıtlar bütününe dönüştürmüştür. Modern hukukta özellikle yolsuzluk ve görevi kötüye kullanma davalarında görülen sistemli dosya kurma anlayışının izleri burada açıkça görülür.

Meşru Savunmanın Erken Bir Tartışması:

Pro Milone (MÖ 52)

Cicero’nun en bilinen savunmalarından biri de Milo davasıdır. Bu davada tartışma, bir öldürme eyleminin gerçekleşip gerçekleşmediğinden çok, hangi koşullarda gerçekleştiği üzerine kurulmuştur. Cicero’nun savunması basit ama güçlü bir düşünceye dayanır: Bir insanın hayatını koruması suç olarak değerlendirilemez. Bu yaklaşım, bugün ceza hukukunun temel kavramlarından biri olan meşru savunma düşüncesinin tarihsel örneklerinden biri olarak kabul edilir. Cicero burada hukuku yalnızca kurallar bütünü olarak değil, olayın koşullarını dikkate alan bir değerlendirme alanı olarak ele almıştır.

Sonuç olarak; Cicero, hukuk kurallarını değiştiren bir yasa koyucu değil, mahkeme pratiğini değiştiren bir savunma ustasıdır. Onun savunmaları, adil yargılamanın yalnızca hâkim ve iddia makamıyla değil, güçlü bir savunmayla mümkün olabileceğini göstermiştir. Aradan iki bin yıl geçmiş olmasına rağmen, bir avukatın mahkeme salonunda yaptığı işin özü hâlâ aynıdır: Olayı anlamak, anlatmak ve ikna etmek. Cicero’nun mirası tam olarak burada yaşamaya devam eder.

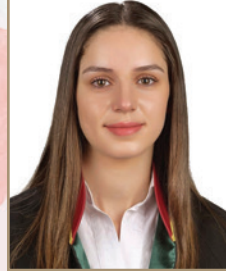

ANNE AVUKAT OLMAK

Av. Şükran Eser DİNLER, Mardin Barosu, TBB Sicil No: 191682

Anne olmak; sabır, şefkat, sezgi ve fedakârlık demektir. Çocuğun sorunluğundan derdini anlamak, düşmeden önce elini uzatabilmek, geleceği bugünden korumaya çalışmaktır. Avukat olmak ise; hakkı haksızlıktan ayırmak, susanın sesi olmak, bazen toplumun yükünü tek başına omuzlamaktır. Anne çocuğunu savunur, avukat müvekkilini; ikisi de savunmayı bir içgüdü hâline getirir. Bu iki kimlik bir araya geldiğinde, adalet duygusu daha derin, vicdan daha hassas olur. Anne-avukat, yalnızca dosyaya değil insana bakar; yalnızca kanuna değil hayata dokunur. Çocuğuna bırakacağı miras sadece maddi değil, ahlaki bir mirastır: "Haksızlığa karşı durmak."

Anne ve avukat olmak, hayatın iki cephesinde aynı anda nöbet tutmaktır. Biri evde, biri adliyede. İkisinde de ortak bir amaç vardır: Hakkı korumak, geleceği savunmak.

Kadınların iş gücüne katılımının artmasıyla birlikte, profesyonel kimlik ile bakım emeği arasındaki ilişki giderek daha görünür hale gelmiştir. Bu bağlamda, yüksek sorumluluk ve zaman baskısı içeren meslek gruplarında çalışan kadınların deneyimleri, toplumsal cinsiyet çalışmaları açısından önemli bir inceleme alanı oluşturmaktadır. Avukatlık mesleği de bu meslek gruplarından biri olarak, annelik rolü ile birlikte ele alındığında çok katmanlı bir mücadeleyi ortaya koymaktadır. Anne avukat olmak, yalnızca bireysel bir tercih değil; aynı zamanda yapısal koşullar, toplumsal beklentiler ve mesleki normlar çerçevesinde şekillenen bir deneyimdir.

Avukatlık mesleğinin doğası gereği taşıdığı zaman kısıtları ve yoğun iş yükü, annelikle birlikte değerlendirildiğinde önemli bir rol çatışmasına yol açmaktadır. Duruşma saatlerinin değişmezliği, yasal sürelerin katılığı ve müvekkil beklentilerinin sü-

rekliliği, anneliğin esnekliğe ihtiyaç duyan yapısıyla çoğu zaman örtüşmemektedir. Bu durum, literatürde “iş-aile çatışması” olarak tanımlanan olgunun anne avukatlar açısından daha belirgin yaşanmasına neden olmaktadır. Anne avukatlar, aynı anda hem mesleki yeterliliklerini koruma hem de annelik sorumluluklarını eksiksiz yerine getirme baskısı altında kalmaktadır.

Bu rol çatışmasının önemli sonuçlarından biri, sürekli hissedilen suçluluk duygusudur. Anne avukatlar, mesleki sorumlulukları nedeniyle çocuklarına ayıramadıkları zamanı telafi etme çabası içindeyken; annelik yükümlülükleri sebebiyle mesleki anlamda geri kalma kaygısı yaşayabilmektedir. Bu ikili baskı, yalnızca bireysel bir duygu durumu değil; aynı zamanda toplumsal cinsiyet temelli beklentilerin bir sonucudur. Toplum, annelik rolünü hâlâ birincil sorumluluk olarak konumlandırmakta; kadınların mesleki varlığını ise bu rolün ardından gelen ikincil bir alan olarak değerlendirebilmektedir.

Anne avukatların karşılaştığı zorluklar, çalışma biçimine göre de farklılaşmaktadır. Özellikle serbest çalışan avukatlar için doğum sonrası süreç, kurumsal yapılarda çalışanlara kıyasla daha kırılğan bir dönemdir. Doğum izni, gelir güvencesi ve bakım desteği gibi mekanizmaların yetersizliği, anne avukatların mesleki sürekliliğini tehdit edebilmektedir. Bu durum, kadın avukatların kariyerlerinde kesintilere ve uzun vadede mesleki eşitsizliklerin derinleşmesine yol açmaktadır.

Aslına bakılırsa anne ve avukat olmanın zorlukları, iki yoğun sorumluluk alanının aynı anda yürütülmesinden kaynaklanır. Hem mesleğin doğası hem de anneliğin süreklilik isteyen yapısı bazı özgün güçlükler yaratır:

Zaman yönetimi ve çakışan sorumluluklar olarak; duruşmalar, keşifler, müvekkil görüşmeleri çoğu zaman sabit ve ertelenemez saatlerdedir. Çocuğun hastalığı, okul toplantısı ya da bakım ihtiyacı ile duruşma saatleri çakışabilir. “Mesai bitince iş biter” anlayışı avukatlıkta çoğu zaman mümkün değildir.

Psikolojik yük ve duygusal bölünme olarak; dava dosyalarının stresi ile anneliğin duygusal emeği

aynı anda taşınır. İsteyken “acaba çocuğum iyi mi?”, evdeyken “dosyada bir şey kaçırdım mı?” düşüncesi sürekli bir zihinsel bölünme yaratır. Suçluluk duygusu (anne olarak yeterli olamama ya da mesleki olarak geri kalma endişesi) yaygındır.

Toplumsal beklentiler ve önyargılar olarak; annelerden “fedakâr”, avukatlardan ise “her an ulaşılabilir” olmaları beklenir. Hamilelik, doğum izni veya çocuk nedeniyle esnek talep eden kadın avukatlar bazen ciddiye alınmama ya da dosya kaybı riskiyle karşılaşabilir. Erkek meslektaşlara kıyasla annelik hâli, mesleki performansla haksız biçimde ilişkilendirilebilir.

Gelir ve kariyer sürekliliği sorunu olarak; serbest avukatlık yapan anneler için doğum ve sonrası dönem, doğrudan gelir kaybı anlamına gelebilir. Kari-

yerin kritik dönemlerinde (uzmanlaşma, çevre oluşturma) annelik molaları dezavantaj yaratabilir.

Fiziksel yorgunluk olarak; uykusuzluk, uzun duruşma günleri, yoğun dosya temposu ile birleştiğinde tükenmişlik riski artar. Özellikle küçük çocuk döneminde beden ve zihin sürekli sınanır.

Destek mekanizmalarının yetersizliği olarak ise; kreş saatlerinin duruşma saatlerine uymaması, baro, adliye ve hukuk bürolarında anne dostu düzenlemelerin sınırlı olması, bakım desteğine erişimin her zaman mümkün olmaması...

Tüm bunlarla birlikte anne avukat olmanın getirdiği güçlü yanlar da vardır. Annelik, empati yeteneğini artırır. Bu empati, özellikle aile hukuku, çocuk hakları, ceza hukuku gibi alanlarda avukatın bakış açısını derinleştirir. Bir annenin gözünden olaylara bakabilmek, müvekkilin yaşadıklarını daha iyi anlamayı ve daha vicdanlı bir savunma yapmayı sağlar. Aynı zamanda annelik, zaman yönetimi becerisini olağanüstü geliştirir. Anne avukatlar, sınırlı zaman içinde maksimum verimi sağlamayı öğrenir; planlı, pratik ve çözüm odaklı çalışırlar. Anne avukatlar hem çocuklarına hem de

mesleklerine karşı güçlü bir sorumluluk bilinciyle ayakta kalmaya devam eder. Onlar, çocuklarına yalnızca sevgiyi değil; çalışkanlığı, adalet duygusunu, mücadeleyi ve vazgeçmemeyi de öğretirler. Bir çocuğun annesini duruşmaya giderken görmesi, onun güçlü bir rol modelle büyümesini sağlar.

Sonuç olarak, anne ve avukat olmak bir ilişki değil aksine doğru koşullar sağlandığı vakit güçlü bir birlikteliktir. Bu iki kimliği bir arada taşıyan kadınlar hem adaletin hem de sevginin sorumluluğunu omuzlarında taşırlar. Görünmeyen emekleri, sessiz mücadeleleri ve bitmeyen çabalarıyla hem çocuklarına hem de topluma daha adil bir gelecek bırakmaya çalışırlar.

Anne avukat olmak, yalnızca bireysel bir mücadele değil; aynı zamanda hukuk sisteminin ve çalışma kültürünün ne kadar kapsayıcı olduğunun da bir göstergesidir. Zorluklarına rağmen, annelikle gelen empati, sabır ve kriz yönetimi becerileri avukatlık mesleğine güçlü katkılar da sunar.

Belki de en büyük başarıları tüm zorluklara rağmen, her sabah yeniden cübbelerini ve anneliklerini gururla kuşanabilmek.

Doğum izni, gelir güvencesi ve bakım desteği gibi mekanizmaların yetersizliği, anne avukatların mesleki sürekliliğini tehdit edebilmektedir. Bu durum, kadın avukatların kariyerlerinde kesintilere ve uzun vadede mesleki eşitsizliklerin derinleşmesine yol açmaktadır.

DİSİPLİN KURULU

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Kararları Çerçevesinde Reklam Yasağı

Av. Mıhrıcan CAN, Mardin Barosu Disiplin Kurulu Yazmanı, TBB Sicil No: 118427

Reklam yasağı mevzuatımızda Avukatlık Kanunu'nun 55. Maddesi ile Türkiye Barolar Birliği Meslek Kurallarının 7. Maddesi, 8. Maddesi ile Türkiye Barolar Birliğince düzenlenen 14.11.2001 gün 24583 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliği" ile ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun başta 134. ve 135. maddeleri olmak üzere disiplin

hükümlerinde yapılan yasa değişikliği, 25 Aralık 2025 tarihli 33118 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu değişikliğe göre de Avukatlık Kanunu'nun 135. maddesinin 2. Fıkrasında reklam yasağına ihlal etmek kınama cezasını gerektiren davranış olarak nitelendirilmiştir.

Neden reklam yasağı mesleğimizde vardır ve bu düzenlemelerin gerekçesi nedir diye irdelediğimizde kısaca gerekçeleri; meslektaşlar arasında hak-

sız rekabetin oluşmaması, mesleğin saygınlığı ve itibarının korunarak ticarileşmemesi, müvekkillere karşı bağımsızlığını kaybetmemesi olarak sayılabilir. Avukat kendisini özenli ve dikkatli yaptığı mesleki faaliyetleri ile tanıtır. Avukat Ali Haydar Özkent "Avukatlık, ticaret işi değildir. Avukatın reklamını yavaş yavaş kendi fazilet ve bilgisi, kıymetli müdahaleleri yapar. Adliye sarayı, liyakat kazandığı şöhreti kendisine temin eder." der. Değerli üstadımızın belirttiği üzere avukat kendi işinde gösterdiği özeni mesleğine ve kendisine bir referans olacaktır bu da emekle, çaba ile olacaktır. Ancak derhal kendisine ün kazandırmak amacı ile hareket eden ve reklam yasağına aykırı hareket eden avukatların mevzuat çerçevesinde birtakım yaptırımlarla karşı karşıya kalacağı şüphesizdir. Bu yazımızda Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun reklam yasağına ilişkin vermiş olduğu kararlar çerçevesinde reklam yasağını değerlendireceğiz.

Meslektaşların mesleğe başlarken büro açılışı yapmaktadırlar. Türkiye Barolar Birliğinin Reklam Yasağı Yönetmeliği'nin 8/a maddesinde belirtildiği üzere büro açılışını reklam niteliğini taşımayacak şekilde, gazete ve sair yazılı basın yolu ile bir kez duyurabilirler. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu verdiği bir kararda büro açılışının abartılı olması halinde disiplin suçu oluşturacağına dair karar vermiştir. Bu kararında şikayetli avukatın büro açılışında katılımcıların mevki ve sıfatlarını belirtilerek kendisi ve konuklarının fotoğrafının gazetede haber yapılmasına ilişkin davranışını reklam yasağına aykırı davranış olarak değerlendirmiştir. (Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 17.11.2006 tarihli 2006/354 Esas, 2006/421 Karar numaralı kararı)

Yine aynı konuya ilişkin Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun 07.11.2008 gün ve 2008/309 Esas, 2008/443 Karar sayılı bir diğer kararında özetle; "..... şikayetlinin bürosunun açılış davetiyesinde

adresini ile birlikte (Konak Tapu ve Kadastro Birimleri yanı) ibaresinin yer aldığı ve "Aksu Gayrimenkul Hukuk Danışmanlığı" amblemlili davetiyenin içeriğinde "30 yılı aşkın bir süredir içinde bulunduğum ve çeşitli birimlerinde görev aldığım kurumumdan (Tapu ve Kadastro) emekli olduktan sonra yeni bir hayata başlarken sizi de yanımda görmekten mutluluk duyacağım." ibaresine yer verildiği ve davetiyenin dip notunda da "çiçek gönderilmemesi, arzu edenlerin Tapu ve Kadastro Mensupları Dayanışma Derneği'nin Ziraat Bankası Konak Şubesi'ndeki 44306190-5001 no.lu hesabına bağışta bulunmalarını rica ederim." notunun yazılı olduğu.... bunların Avukatlık Yasası'nın 55, Reklam Yasağı Yönetmeliği'nin 6. ve

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları'nın 7/b maddesi hükümlerine aykırı görülerek şikayetlinin kınama cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir. Disiplin kovuşturmasına konu açılış davetiyesi ve ilişkisindeki kartvizit, vaktiyle kurumda birlikte çalıştığı kimselere yazılmış kişiye özel bir mektup olmayıp genel bir davetiye ve tanım kartıdır. Bu özelliğinden dolayı aleniyet kazanmamış, belli kişileri onurlandırmak için gönderilmiş yazı niteliğinde kabul edilemez. Ayrıca aynı

davetiyede çiçek gönderecek olanların Tapu Kadastro Mensupları Dayanışma Derneği'ne bağışta bulunmasının istenmesi, adresin "Tapu Kadastro birimleri yanı" diye tanımlanması, davetiyenin başında firmanın ismi olarak AKSU Gayrimenkul Hukuk Danışmanlığı ibaresinin yer alması, belli konuda uzmanlık gösterimi olarak değerlendirilebilecek niteliktedir. Bu şekliyle davetiye ve eki kartvizit, basılı kağıtlarda avukatlık unvanı ve akademik unvan dışında, emekli yargıç, emekli savcı, emekli noter, hukuk uzmanı, marka patent vekili, sigorta uzmanı, bilirkişi, bakan, milletvekili ve benzeri sıfatların kullanılmasını yasaklayan ve kamu kurum ve kuruluşu ile özel kurum ve kuruluşlardaki, siyasi partilerdeki

Meslektaşların mesleğe başlarken büro açılışı yapmaktadırlar. Türkiye Barolar Birliğinin Reklam Yasağı Yönetmeliği'nin 8/a maddesinde belirtildiği üzere büro açılışını reklam niteliğini taşımayacak şekilde, gazete ve sair yazılı basın yolu ile bir kez duyurabilirler.

geçmiş ve mevcut görevlerin belirtilmesini yasaklayan, Reklam Yönetmeliği'nin 6. maddesine açıkça aykırılık oluşturduğunda duraksama yoktur. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun her iki kararında da görüleceği üzere büro açılışının reklam yasağına aykırılık oluşturacak şekilde yapılması halinde disiplin suçuna vücut veren eylemlerden bahsedilecektir.

Meslektaşlar büro açılışını yaptıktan sonra kartvizit çıkarmak, web sitesi açmak, gibi yollarla kendilerini tanıtır. Ancak meslektaşların bu tanıtımı da reklam yasağı kapsamında disiplin kurulu kararlarına konu olmuştur. Emekli yüksek hâkim, Dr., uzman avukat, emekli cumhuriyet savcısı, marka patent vekili gibi unvanlar ve kullanılamaz. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun 11.02.2005 gün ve 2004/379 Esas, 2005/54 Karar numaralı kararına göre avukatlar sadece Profesör, Doçent ve Yardımcı Doçent akademik unvanlar olarak kabul edilmektedir. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 55. maddesinin 1. fıkrasına göre avukatların avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır. Bu konuya dair Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun 13.12.2002 gün 2002/228 Esas 2002/358 Karar numaralı kararına göre şikayetli avukatın kartvizitlerinde avukat unvanı yanında "Emekli Cumhuriyet Savcısı" sıfatını kullanması Avukatlık Kanununun 55. Maddesinde belirtilen avukatın iş elde etmek için reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve basılı kağıtlarında avukat unvanı dışında unvan kullanmaları yasağına aykırı hareket edildiğinden disiplin suçunu oluşturmaktadır.

Avukatın bilirkişilik yaptığı dosyalarda ayrıca avukat unvanını belirtmesinde bir problem olmasa da bilirkişi raporunda avukatın adı soyadı büro adresi gibi bilgilerin yer alması reklam yasağına aykırı davranış olarak nitelendirilmiştir. (Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun 14.06.2002 tarihli 2002/60 esas 2002/188 karar numaralı kararı)

Avukatın kartvizitinde kendisi dışında başka kimse'nin bilgisi olamaz. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun 07.04.2005 tarihli 2005/26 Esas 2005/113 sayılı kararında şikayetli avukat, doktor olan eşinin bilgilerini de kartvizitin arka kısmında mevcut olması durumu kurulca disiplin cezası verilmesine sebep olmuştur.

Avukat barodaki görevini de görevin ifası sırasında ve görev ifası ile sınırlı olmak üzere kullanabilir. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun 30.09.2005 tarihli 2005/205 esas 2005/296 karar numaralı kararında verilen disiplin cezası şu şekilde gerekçelendirilmiştir : " Şikayetli avukat hakkında, kartvizitinde, ".....Barosu Kadın Hukuk Komisyon Başkanı" sıfatını kullandığından, Avukatlık Yasası'nın 55. maddesine aykırı

davrandığı iddiası ile başlatılmış olan disiplin kovuşturması sonucunda Baro Disiplin Kurulunca eylem sabit görülmüş ve şikayetli avukat hakkında uyarma cezası tayin edilmiştir..... Görüldüğü gibi avukatlar, Barodaki görevleri ile ilgili unvanlarını ancak ve sadece bu görevin ifası sırasında ve görevin ifası ile sınırlı olmak kaydı ile kullanabilirler.....Reklam yasağına aykırılık, genellikle biçimsel olarak işlenen bir disiplin suçu olup, kast unsuru bu suçun oluşumunda dikkate alınmaz.

Yasayı bilmemenin tüm yurttaşlar için bir mazeret olarak kabulünün mümkün görülmediği hukuk düzenimizde, şikayetli avukatın "isteyerek, bilerek ve kasıtlı yapmadım" şeklindeki savunması, ne denli iyiniyetli olarak yapılırsa yapılsın, kabul edilemez."

Avukat baro veya Türkiye Barolar Birliği amblemi dışında amblem ve şekil kullanamaz. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 25.06.2005 tarihli 2005/136 Esas 2005/213 Karar sayılı kararında şikayetli avukatın karara konu kitapçıkta avukat unvanını 32 punto ile yazması kitap kapak düzeninde reklam yasağına aykırı davranışa sebebiyet verecek oranda aşırılığa kaçıldığı gerekçesi ile şikayetli avukatın disiplin ceza verilmesine karar vermiştir.

Avukatın bilirkişilik yaptığı dosyalarda ayrıca avukat unvanını belirtmesinde bir problem olmasa da bilirkişi raporunda avukatın adı soyadı büro adresi gibi bilgilerin yer alması reklam yasağına aykırı davranış olarak nitelendirilmiştir.

Avukatın mesleki bilgilerini içeren takvim bastırıp dağıtması Avukatlık Kanunu'nun 55. Maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeni ile disiplin suçunu oluşturmaktadır. (Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 16.02.2002 tarihli 2001/210 Esas 2002/40 numaralı kararı)

Avukatların kullanmış olduğu web sitelerinde de bilgi verme noktasında sitelerin ölçülü ve objektif sınırların aşılmadan tasarlanması gerekmektedir. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu şikayetli bir avukatın açtığı web sitesinde bu ölçüyü aştığına kanaat getirerek şikayetli avukatın web sitesinde hukukun bazı alanlarında başarılar elde edildiği, firma bünyesinde çalışan avukat sayısı ve dedektif sayısının belirtilerek web sayfasında bilgi vermede ölçülülük ve objektiflik sınırlarının aşıldığı reklam yasağı kap-

samında hareket edildiği ve eylemin disiplin suçu oluşturduğuna kanaat getirmiştir. (Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 12.01.2007 Tarihli 2006/420 Esas 2007/12 Karar numaralı kararı)

Avukatlık unvanının siyasi seçimler sürecinde kullanılıp kullanılmayacağına dair Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun vermiş olduğu bir kararda avukatın toplum mühendisi olarak siyasi görevlerde aday olmasının unvanını kötüye kullanmadığı müddetçe mümkün olabileceğine, seçmenden destek istemesinin herhangi bir iş teminine yönelik bir hareket olmaması sebebi ile eylemin disiplin suçu oluşturmayacağına karar vermiştir. (Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 05.09.2015 tarihli 2015/542 Esas 2015/741 Sayılı Kararı)

Günümüzde meslektaşların sosyal medya kullanımı da disiplin kurulu kararlarına konu olmuştur. Disiplin kurulu tarafından verilen bir uyarma cezası ifade özgürlüğünün kısıtlanması gerekçesi ile şikayetli avukat tarafından Anayasa Mahkemesine taşınmıştır. Anayasa Mahkemesi 22.05.2024 tarihli 2021/56916 başvuru numaralı kararında, avukat başvurusunun yaptığı sosyal medya paylaşımının reklam yasağına aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle hakkında verilen disiplin cezasının ifade özgürlüğünün ihlali niteliğinde olmadığına hükmetmiştir.

Sonuç olarak, mevzuatımızda reklam yasağına ilişkin kanun ve yönetmelik maddelerinde yer alan hükümlerin ruhu ve lafız beraber değerlendirildiğinde ticari amaçla ve müvekkil kazanmaya yönelik davranışların reklam yasağına aykırı davranışlar olarak değerlendirdiği ve disiplin kurulu kararlarına da konu edildiği görülmektedir.

Kaynakça

- 1) 1136 Sayılı Kanun
- 2) Türkiye Barolar Birliğinin Reklam Yasağı Yönetmeliği
- 3) <https://www.barobirlik.org.tr/DisiplinKararlariDetay/230>
- 4) Avukatlık Disiplin Hukuku, Av. M.Haşim MISIR
- 5) Avukatın Kitabı, Av. Ali Haydar ÖZKENT

OSMAN ZİYA SÜLÜN NAMIDIĞER SÜLÜN OSMAN...

Dönemin şartlarında gerçekleşmiş, yargı kayıtlarına geçmiş bir dolandırıcılık vakası kahramanlarından Osman Ziya Sülün Namıdiğer Sülün Osman...

SUÇ TİPİ NEYDİ?

Ana suç: Dolandırıcılık. O dönemki mevzuata göre: Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp menfaat temini... Bugünkü karşılığıyla konuşursak: TCK m.157 – Basit dolandırıcılık... Olayların çoğu bugün olsa nitelikli dolandırıcılık (TCK m.158) kapsamına girerdi.1950’li ve 1960’li yıllarda yani İstanbul’un Anadolu’dan en çok göç aldığı yıllarda iş yapan Sülün Osman Avını uzaktan gözünden tanır dikkatini kendi üzerine çekmeyi başarmış. Kendisi avına yanaşmaz, avı bizzat gelip onu bulurmuş. Sonrasında en zeki adamı bile şaşkına çeviren laf cambazlıklarıyla bir bakmışsınız Sülün Osman istediğini çoktan almış. Sülün Osman dolandırıcılık eyleminde nasıl bu kadar nam salmış olabilir diye düşünmeniz çok normal. İşte bu sorunun cevaplarından biri Galata

Köprüsü’nü satmış olması. Evet, yanlış okumadınız! Devlet malı Galata Köprüsü’nü “kiralık” diye satmış. Hatta saat kulesine göre saatini ayarlamaya çalışandan da ücret almış. E tabi oturduğu kiralık eve de kira ödeyecek değil ya. Oturduğu evin kirasını bile bir dönem ödememiş. Bu yetenekle üstüne bir de kira almış olabilme ihtimali aklımıza gelmiyor değil. Elbette ki bu durum çok masum kalmakta. Çünkü günümüzde de kira ödemeyen kiracı olabilir ama onlar dolandırıcı değil lütfen bu ince çizgiye dikkat edelim.

Sülün Osman, Taksim Meydanı’na girip çıkanlardan ayak bastı parası almış. Yine meydanın bir köşesinde erketeye yatan Sülün, numarayı yiyecek kadar saf birini gözüne kestirince hemen yanına gider ve meydanın kendisine ait olduğunu söyleyerek para istemiş. Tabii bu işin karlı olduğunu düşünenlere Taksim Meydanı’nı da satmayı ihmal etmemiş. Örneklerin sonu gelmez. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyükşehirlerde aklınıza gelen ne kadar saat kulesi, meydan, köprü, tarihi bina varsa sat sat bitirememiş. Tutuklanıp da mahkemeye çıkarılınca suçları bir bir ortaya çıkmış. Hileyle Kurulan kazanç, sabun köpüğü gibidir; Parıldar ama ilk darbede patlar.

Bu olaylar Yeşilçam Sinemasına da ilham kaynağı olmuştur. Kemal Sunal’ın başrolünde oynadığı En Büyük Şaban Filminde Boğaz Köprüsünü satın almış, gelen geçenden para talep etmiştir.

Sülün Osman’ın savunması ise Sokrates’in savunmasından bile daha güçlü olmuştur; “Kusura bakma hâkim bey. Memlekette Galata Köprüsü’nü satın alacak eşekler olduğu sürece ben bu köprü-

yü satarım.” “Benim dolandırdığım insanlar dolandırıcıydı aslında. Yani bana yaklaşma sebepleri beni dolandırmaktı. On tane bilezikle geliyorum adamın önüne akşam vakti. Kuyumcunun kapısında. Dükkan kapalı. Karımın hastalığını anlatıyorum, acilen bilezikleri bozdurmam gerektiğini, o an nöbetçi eczaneye gidip hastaneden istedikleri ilaçları almamın şart olduğunu söylüyorum falan. Hakiki olsalar bileziklerin fiyatı bin lira. Diyorum ki 300 liraya ihtiyacım var. Paranın gerisi umurumda değil, yeter ki karım ameliyat masasında kalmasın... Adam sabah kuyumcuya gidip bilezikleri bin liraya bozdurabileceğini ve birkaç saat içinde havadan 700 lira kazanacağını düşünüyor. O arada benim ayakçım da ortaya çıkıyor ve o almak istiyor bilezikleri. Telaşlanıyor adam kazanç imkânı kaybolacak diye. 300 lirayı verip alıyor bilezikleri, ben de kayboluyorum ortalıktan. Adam ertesi sabah kuyumcuya gidip de bileziklerin sahte olduğunu öğrenince, dolandırıldım, diye karakola gidiyor. Ben arıyorum. Demiyorlar ki ona, be adam bin liralık bileziği 300 liraya almayı düşünürken aklında ne vardı, diye. Gayet açık ki, beni dolandırmayı planlamıştı. Ben hayatım boyunca beni dolandırmaya kalkışmamış tek bir kişiyi dolandırmadım.”

Kurnazlıkla kurulan saltanat, gerçeğin ilk sabahında çöker; çünkü zekâ kandırmayı değil, kandırılmamayı öğrenendir. Sülün Osman bir şeyi satmıyordu aslında. İnsanların kendilerine anlattığı yalanı satıyordu. Yakalandı, hapishaneye girdi, çıktı. Yine dolandırdı. Yine yakalandı. Hâkime dönüp dedi ki: “Ben kimseyi kandırmadım. İnsanlar kandırılmak istediler Halk onu yarı efsane yarı ibret diye hatırladı. 1984’te öldü. Ardında para değil, ders bıraktı: Hukuk boşlukları kadar, insan açgözlülüğü de suç ortağıdır. Sülün Osman bir suçluydu, evet. Ama aynı zamanda şunu gösterdi: Dolandırıcı tek başına dolandırıcı olmaz. Sözün özü İNANMAK İSTEYEN AKIL, EN PAHALI BEDELİ ÖDER.

Av. Hilal Öztürk
Mardin Barosu
TBB Sicil No: 171385

Kaynakça

https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCl%C3%BCn_Osman
<https://www.indyturk.com/node/121966/ya%C5%9Fam/s%C3%BCl%C3%BCn-osman>
<https://www.webtekno.com/sulun-osman-hikayesi-h132432.html>

İLGİNÇ YASAKLAR SERİSİ

Dünyadaki tüm ülkelerde yasaklar mevcut, ancak aralarında bazı yasaklar var ki ilginç oldukları kadar ilginç gerekçelere de sahipler. Evet sevgili okurlar, hangi ülkede hangi ilginç yasaklar uygulanıyormuş gelin birlikte bakalım.

Av. Mukaddes BİNKAY
Mardin Barosu, TBB Sicil No: 186137

KANADA

Kanada'nın hukuk sistemi çoğulcudur temelleri İngiliz ortak hukuk sistemine (Britanya İmparatorluğu'nun kolonisi olduğu dönemden miras alınmıştır), Fransız medeni hukuk sistemine (Fransız İmparatorluğu geçmişiinden miras alınmıştır) ve çeşitli yerli milletler tarafından geliştirilen Yerli hukuk sistemlerine dayanmaktadır. Kanada Anayasası, ülkenin en üstün yasasıdır ve yazılı metin ile yazılı olmayan sözleşmelerden oluşur. Kanada yargısı, yasaları yorumlamada önemli bir rol oynar ve anayasayı ihlal eden parlamento yasalarını iptal etme yetkisine sahiptir. Kanada Yüksek Mahkemesi en yüksek mahkeme ve nihai hakemdir. Tüm genel hukuk ülkelerinde olduğu gibi, Kanada hukuku da Stare Decisis Doktrinine bağlıdır. Alt mahkemeler, kendilerini bağlayan üst mahkemelerin kararlarına uymak zorundadır.

Ülkenin İlginç Yasağı: **Bebek yürütücü yasağı**

Anne ve baba için dönüm noktası sayılabilecek zamanlardan biri de çocuğunun yürüdüğü o ilk andır. Bazı aileler çocuklarının bir an önce yürüyebilmesi için farklı teknikler kullanmışlardır. Bu tekniklerin uygulanması esnasında kullanılan araçlardan biri de bebek yürütücüdür.

Bebek yürütücüleri her ne kadar masum görünse de Kanada hükümetinin yaptırmış olduğu araştırmalar sonucunda bebek yürütücünün, bebeklerin fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkilediği ortaya çıkınca 2004'te alınan karar ile bebek yürütücünün kullanımı, ticareti ve üretimi yasaklanmıştır. Yasağa uymayan kişilere 100 bin dolara kadar para ve 6 ay hapis cezasına çarptırılması gibi çeşitli cezalar uygulanmaktadır.

Aslında bu yasağın temeline bakıldığında zaman da tıpkı Amerika'daki sürpriz yumurta yasağı gibi insan sağlığı olduğu görülmektedir. İnsan sağlığını koruyan her türlü yasağın uygun olduğu görüşünü benimsemekle beraber insan hayatını kolaylaştıran teknolojik faaliyetlerden de istifade edilmesi gerektiği fikrindeyiz.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Çin Halk Cumhuriyeti'nin hukuk sistemi 3 ana sistemden oluşmaktadır: Nüfusun fazlalığı dolayısıyla tüm davaları tek elde toplamak mümkün değildir.

1. En Yüksek Halk Mahkemesi (Yargıtay): Yüksek Halk Mahkemesi, her türlü davayı dinlemekten, yargı yorumlarını formüle etmekten, her kademede yerel halk mahkemelerinin ve özel halk mahkemelerinin yargılama çalışmalarını denetlemekten, ulusal mahkemelerin yargı idaresini yasaya uygun olarak yönetmekten, ulusal mahkemelerin uygulanmasını yönetmekten ve koordine etmekten sorumludur.

2. Halk Mahkemeleri: Çin Halk Cumhuriyeti'nin Halk Mahkemeleri sistemi dört düzeyde mahkemelerden oluşur; Temel Halk Mahkemesi, Orta Halk Mahkemesi, Yüksek Halk Mahkemesi ve En Yüksek Halk Mahkemesi (Yargıtay). Yerel düzeydeki en düşük mahkemelerdir ve ilçelerde, kasabalarda ve belediyelerde bulunurlar. Küçük çaplı ceza davaları, medeni davalar ve ticari anlaşmazlıklar gibi daha basit davalara bakarlar. Genellikle davaların ilk görüldüğü yerdir ve temyiz başvuruları bir üst mahkemeye yapılır.

3. Özel Halk Mahkemesi: Özel mahkemeler, halk mahkeme sisteminin bir bileşenidir ve farklı düzeylerdeki yerel halk mahkemeleriyle devlet yargılama hakkını ortaklaşa uygular. Yerel mahkemeler idari bölümlere göre kurulan yargılama organları iken, Özel mahkemeler belirli kuruluşlarla veya davalarla ilgilenmek için belirli aralıklara göre kurulan yargılama organlarıdır.

Ülkenin İlginç Yasağı:

Çin hükümeti, 31 Mart 2011 yılında "zaman yolculuğu, reenkarnasyon, tuhaf hikâyeler, absürd teknikler ve hatta feodal dönemden kalma batıl inançlar, efsaneler, kadercilik, muğlak ahlâkî dersler ve olumlu düşünce eksikliği, fantezi öğeleri" konulu film ve dizileri yasakladığını açıkladı. Çin hükümetine göre

bu konuları içeren film ve dizilerin gerçeklik yanının olmayışı, batıl bir inanç oluşu, zamanda geriye giderek tarihi yeniden yazabilen karakterlere yer verilmemesi gerektiği ve modern Çin'den eski Çin'e yolculuk yapıyormuş ve insanlara eski Çin'i olduğundan farklı gösteren bu tür yapımlar Çin mirasına aykırı olduğu için yasaklanmıştır. Filmlerde görülen zaman yolculuğu henüz yapılması mümkün olmasa da ülke yönetimi zaman yolculuğu yapmayı da şimdiden yasaklamıştır.

Terminatör, Star Trek, Back to the Future, X-Files ve Dr. Who gibi zaman yolculuğuna yer veren tüm yapımlar yasaklanmıştır.

Dünya genelinde uygulanan bazı yasaklar oldukça ilginç ve şaşırtıcı olabiliyor. Bazıları belirli bir kültürle ilgili olabilirken, bazıları da insanların güvenliğini veya çevrenin korunmasını sağlamak için getirilmiş. Bu yasaklar her ne kadar garip görünse de her ülkenin kendi kültürüne ve geleneklerine göre belirlendiğini unutmamak gerekir.

MESLEKİ HAFIZANIN AKTARIMI VE GENÇ AVUKATLIĞIN GÜÇLENMESİ

Her mesleğin bir hafızası vardır. Avukatlığın hafızası ise kanun maddelerinde değil; duruşma salonlarında, kalem önlerinde, meslek büyüklerinin bir cümlesinde saklıdır. Bizler genç avukatlar olarak mevzuatı çok iyi biliriz; ancak mesleğin inceliklerini çoğu zaman bir üstadın tecrübesinden öğreniriz. Çünkü avukatlık yalnızca bilgi değil, aktarılan bir kültürdür. Ve kültür, temas olmadan yaşatılamaz.

Türkiye'nin dört bir yanında genç meslektaşlarımız benzer gerçekliklerle meslek hayatını sürdürmektedir. Ekonomik baskılar, dosya sorumluluğunun

ağırlığı, uygulamadaki belirsizlikler ve kimi zaman hissedilen mesleki yalnızlık... Tüm bunlar genç avukatlığın sessiz sınavlarıdır. Oysa genç avukatlık bir dayanıklılık yarışı değildir; bir öğrenme ve aktarım sürecidir. Bu sürecin sağlıklı ilerleyebilmesi için genç meslektaşın yalnız bırakılmaması gerekir.

Bir dosyada tereddüt ettiğinde fikir alabileceği bir üstadının olması, genç bir meslektaş için yalnızca teknik bir destek anlamına gelmez. Bu, aynı zamanda mesleki özgüvenin inşasıdır. Çünkü tecrübe, aktarılmadığında birikim olarak kalır; paylaşıldığında ise kurumsal hafızaya dönüşür. Mesleğin

niteliğini belirleyen de tam olarak bu aktarım iradesidir. Üstatlarla genç avukatlar arasındaki mesafeyi azaltmak, temas alanlarını artırmak ve karşılıklı güven zeminini güçlendirmek bugün her zamankinden daha önemli bir ihtiyaçtır. Genç meslektaşın soru sormaktan çekinmediği, üstadın bilgisini paylaşmaktan onur duyduğu bir meslek iklimi, savunmanın kalitesini doğrudan etkiler. Çünkü güçlü savunma, yalnızca bireysel çabayla değil; kolektif birikimle mümkündür.

Bu noktada baroların üstlendiği rol son derece belirleyicidir. Baro, yalnızca idari bir çatı değil; mesleki dayanışmanın kurumsal ifadesidir. Genç avukatların sahada yaşadığı sorunların doğrudan dinlendiği, çözüm arayışlarının birlikte geliştirildiği ve üretim süreçlerine aktif katılımın teşvik edildiği bir baro anlayışı, mesleğin yarınını şekillendirir. Mardin Barosu çatısı altında genç meslektaşlara yönelik yürütülen çalışmalar da bu anlayışın bir tezahürüdür. Genç Avukatlar Meclisi olarak gerçekleştirdiğimiz ofis ziyaretleri, yüzeysel bir temasın ötesinde; genç meslektaşlarımızın mesleki yolculuğuna eşlik etme iradesini taşımaktadır. Bir genç avukatın ofis kapısının çalınması, onun görülmesi ve önemsenmesi demektir. Sahada karşılaşılan sorunların birebir dinlenmesi, yalnızlık duygusunun yerini dayanışma hissinin bırakmasına vesile olmaktadır.

Bu çalışmaların kurumsal zeminde desteklenmesi ve genç meslektaşlara alan açılması, mesleki aidiyet duygusunu güçlendirmektedir. Aidiyet güçlendikçe katılım artmakta; katılım arttıkça üretim çoğalmaktadır. Genç avukatın baro çalışmalarında daha görünür olması, komisyonlarda söz alması ve mesleki meselelerde fikir beyan etmesi yalnızca bireysel gelişimine değil, kurumsal dinamizme de katkı sunmaktadır. Ancak bu sürecin tek taraflı bir beklentiye dönüşmemesi gerekir. Genç meslektaşlar olarak bizlere de önemli sorumluluklar düşmektedir. Daha fazla katılmak, daha fazla üretmek ve mesleki sorumluluk bilinciyle hareket etmek zorundayız. Dayanışma zemini hazırsa, o zemine dahil olmak da bizim irademizle mümkündür. Eleştirinin yanında

çözüm üretmeye, beklentinin yanında katkı sunmaya hazır bir gençlik anlayışı, mesleğin gerçek gücünü ortaya çıkaracaktır.

Hayal ettigimiz tablo aşıktır. Tecrübenin gençliğe rehberlik ettiğı, gençliğin de mesleğe dinamizm kattığı bir yapı. Soru sormanın cesaret, bilgi paylaşmanın erdem sayıldığı bir kültür. Genç meslektaşların sürecin aktif bir parçası olduğu, katkı sunduğı ve üretime ortak olduğu güçlü bir baro anlayışı. Mardin Barosu çatısı altında bu anlayışın somut karşılık bulunduğunu görmek bizler için kıymetlidir. Genç meslektaşlara alan açan, temas eden ve üretim süreçlerine dahil eden bu yaklaşımın daha da güçlenerek devam etmesi en büyük temennimizdir.

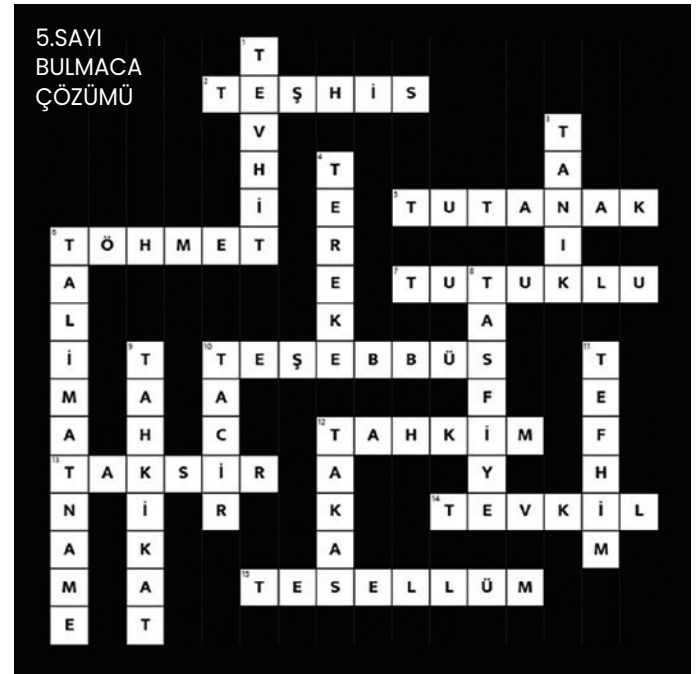
Çünkü mesleki hafıza aktarıldıkça yaşar. Dayanışma büyüdükçe savunma güçlenir ve biz inanıyoruz ki; Üstatlarımızla, genç meslektaşlarımızla ve mesleğimizin kurumsal gücüyle...

BİRLİKTE BAŞARACAĞIZ....

Av. Ramazan YAZIT

Mardin Barosu

Genç Avukatlar Meclisi Başkanı

Adaletin Satır Arası: YARGIDAN YANSIYANLAR

Hazırlayan: Av. Melahat BAKIRHAN

Hesabına gelen paraları komisyon karşılığında üçüncü kişilere gönderen sanık yönünden, dosyada suç kastını gösteren başkaca delil yoksa “kandırıldığı” savunması karşısında beraat gerekir.

Yargıtay 8. Ceza Dairesi

Esas: 2024/24160, Karar: 2025/3482

İcra takibi sürecinde borçlunun takip dosyasına yattığı para nemalandırılarak elde edilen faiz tutarları hak sahiplerine ödenmelidir.

Anayasa Mahkemesi

2020/22230 B.N – 28/5/2025 K.T

Sanığın, kendisine idari para cezası kesen memurun soyadı, meslek sicili ve imzasının yer aldığı idari para cezası tutanağının fotoğrafını kendisine ait sosyal medya hesabından paylaşması kişisel verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçunu oluşturur.

Yargıtay 12. Ceza Dairesi

E: 2022/7273

K: 2025/2222

Boşanma davalarının uzun sürmesi tarafların özel hayatlarını ve aile kurma haklarını ihlal etmektedir. Bu nedenle başvurucuya manevi tazminat ödenmelidir.

Anayasa Mahkemesi

2022/22017 B.N – 14/05/2025 K.T

6100 sayılı kanunun 201. maddesine göre taraflar arasında yazılı kira sözleşmesi bulunduğundan, kira bedellerinin ödendiği hususunda tanık dinlenemez.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi

E: 2025/4147

K: 2025/5013

KT: 21.10.2025

T: 15.01.2025

Mahkeme kararı olmaksızın sanığın rıza beyanına dayanılarak yapılan telefon incelemesi ile elde edilen deliller hukuka aykırı olup, hükme esas alınamaz.

Yargıtay 10. CD

Esas No: 2025/1446

Karar No: 2025/5295

Araçtaki yağ yakma problemi motorun yenisi ile değiştirilmesi ile giderilebilir ise de aracın değer kaybına uğrayacağı açık olduğundan davacının aracın ayıpsız misli ile değişim talebinin kabulü gerekir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
2025/594 E.
2025/259 K.
01.10.2025

“Müvekkili tarafından haksız şekilde azledilen avukat, belirli bir ücret sözleşmesi yok ise azil tarihindeki AAÜT’e göre maktu ücret talep edebilir.”

Yargıtay 3. HD
Esas No: 2025/589
Karar No: 2025/1898

Kiracının ilamsız takip sonucunda 30 günlük süre içinde sadece kira bedelini ödeyip ortak giderleri ödemediği durumda temerrüt olgusu gerçekleşir ve tahliyesine karar verilmesi gerekir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
Esas No: 2024/785
Karar No: 2025/426

Taraflar arasındaki 5 yıllık kira sözleşmesi süresi dolmadan ihtiyaç nedeniyle tahliye kararı verilmesi usul ve yasaya aykırı olup davanın reddi gerekir.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi
2025/2623 E. – 2025/3930 K.

Arabulucunun kusuru yüzünden son tutanağın geçersiz sayılması nedeniyle “dava şartı yokluğundan” davanın reddedilmesi mahkemeye erişim hakkının ihlalidir. Ayrıca reddedilen dava nedeniyle meydana gelen zararlardan arabulucu şahsen sorumludur.

Anayasa Mahkemesi
2020/39775 B.N – 28.11.2024 K.T

Ceza davasında beraat eden kişi, avukat tutmak için ödediği vekalet ücretini tazminat olarak Devlet Hazinesinden talep edebilir. İspat için Avukat’a gönderilen ücretin banka dekontu yeterlidir.

Anayasa Mahkemesi
2019/16367 B.N – 05/10/2022 K.T

Miras bırakanın ödemedi aczi açıkça belli veya resmen tespit edilmiş ise, miras süresi içerisinde reddedilmemiş olsa bile mirasçılara vergi borcu intikal etmez.

Danıştay 3. Daire
2020/1642 E. – 2022/3270 K.

Bankanın avukata genel vekaletnameye istinaden bilgi belge vermeyip özel vekaletname istemesi; banka görevlisi açısından görevi kötüye kullanma suçunu oluşturur.

Yargıtay 19. Ceza Dairesi
2018/3834 E. – 2019/8944 K.

Duruşmaya yetişmeye çalışan avukata, emniyet şeridi ihlali nedeniyle kesilen trafik cezasının, iptali gerekir. Çünkü avukatlık mesleği bir kamu görevidir.

İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği
2021/4956 D.İş. – 10.11.2021 K.

Evlilik dışı birliktelikten dünyaya gelmiş olan çocuğun evlilik içinde doğmuş gibi nüfusa kaydettirilmesi soybağının değiştirilmesi suçunu oluşturur.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu
2015/412 E. – 2015/286 K.

Radar denetimi yapıldığına dair uyarı işareti konulmadan ceza kesilemez.

Yargıtay 7. Ceza Dairesi
2014/2954 E. – 2014/14281 K.

Avukat

Ben avukatım.

Mesleğimin yarısı hukuk, diğer yarısı bekleme.

Beklerim: müvekkili, dosyayı, tebligatı,

Bilirkişi raporunu, duruşma saatini...

Bazen de adaleti.

Her avukatın hayatında en az bir kez duyduğu cümle şudur:

"Avukat Bey, bu iş kesin biter."

Kim söyledi, neye dayanarak söyledi, bilinmez.

Ama kesinlikle bitmez.

Bir de şu vardır:

"Ben internette baktım..."

Geçmiş olsun, artık dava iki kişiliktir:

Sen ve Google.

Duruşma günü erkenden çıkarım.

Geç kalmam. Ama duruşma yine de geç başlar.

Adliyede ilk işim mübaşiri selamlamak.

Çünkü biliyorum:

Duruşma saati hâkimin takviminde,

Kaderi mübaşirin elinde.

"Avukat Bey, dosya biraz gecikecek."

Bu cümle, adliye dilinde

"Bugün burada yaşlanacağız" demektir.

Avukatlıkta en acı gerçek şudur:

Gece gündüz fark etmez,

Haklı olmak yetmez.

Haklı olduğunu ispatlamak gerekir.

Onu da zamanında, usulüne uygun ve eksiksiz yapmak gerekir.

Mesai kavramı zaten yoktur.

Ben anlatırım. Hâkim dinler.

Savcı düşünür. Dosya bekler.

Dosya her zaman bekler.

Dilekçe Yazmak Bir Sanattır

Dilekçe yazarken kendimi bazen yazar gibi hissedirim.

Giriş var, gelişme var, sonuç var.

Ama okur çok seçici.

"Sayın Mahkeme" diye başlarım.

Mahkeme saygımı kabul eder ama taleplerimi incelemeye alır.

Bazen üç sayfa yazarım.

Bir cümle etkili olur.

Avukatlıkta en zor konu:

Hukuk değil. Ücret.

"Bu iş kısa sürer" denir. Üç yıl sürer.

"Sonra konuşuruz" denir. Hiç konuşulmaz.

Ama ben yine de dosyaya bakarım.

Çünkü meslek, bazen sözleşmeden güçlüdür.

En kötüsü de akraba işin içine girince ücret kavramı ortadan akar.
Karar açıklanırken dışım sakindir.
İçim: "Gerekçeyi görelim"
"İstinaf var" "Temyiz de olur"
"Bu daha bitmedi"
Avukatlıkta hiçbir şey bitmez.
Sadece aşama değiştirir.
Avukatlık;
Umutla başlar, sabırla devam eder.
Cümlelerle savaşıyorum. Ben bağırmam.
Ben yazıyorum. Bazen kazanırım.
Bazen kaybederim.
Ama her zaman dosyanın yanındaayım.
Ve evet... Adalet geç gelir derler.
Avukat, o yolu müvekkille birlikte yürüyen,
En kötü gününde yanında olan kişidir.

Mübaşir

Ben mübaşirim.
Mahkeme salonuna girerken en son görülen,
Duruşma bitince en önce unutulmuş kişiyim.
Dosyada adım geçmez,
Kararda imzam yoktur ama duruşma;
Benimle başlar, benimle biter.
Hukuk düzeninin görünmez vidasıyım;
Sıkarsam düzen çalışır, gevşersem herkes birbirine bakar.
"Taraflar ayağa!" derim, herkes ayağa kalkar,
Ama kalbi yerinde durmaz.
İşte mübaşirlik tam olarak budur:
Söylediğin duyulur ama neden söylediğin kimseyi ilgilendirmez.
Avukat, Hâkim, Sanık...
Ben Hepsinin Arasındayım.
Avukatlar beni çok iyi tanır.
"Dosya gelmedi mi?",
"Bir sonraki celse ne zaman?",
"Bir bakıverir misin?"
Bakarım. Çünkü mübaşir bakar.
Dosyaya da bakar, saate de bakar,
Kapıya da bakar, insanların yüzüne de bakar.
Ama kimse mübaşirin haline bakmaz.

Bir avukatın,
telefonuna cevap vermemelik yapacağı son kişiyim
Hakimle sanık arasında dururum.
Tarafsızım ama herkes beni kendi tarafında sanır.
Sanık bana umutla bakar; avukat bana güvenle,
Hâkim ise "Bu salonu toparla" der gibi.
Ben toparlarım. Bazen sandalyeyi, bazen sinirleri,
bazen hayatları.
"Mübaşir Bey, ben aslında anlatacaktım ama..."
"Mübaşir Bey, ben yanlış salona mı girdim?"
Hepsi bana gelir.
Adliye de yol sorulacak son kişi mübaşirdir;
Herkes yine de bana sorar.
Görende adliyenin navigasyonu sanır.
Kaybolanı bulurum ama kendimi hiçbir dosyada bulamam.
Duruşma salonu denince herkes hâkimi düşünür.
Yanlış!
Salonun gerçek sahibi mübaşirdir.
Kapıyı ben açarım, ben kapatırım.
Bir cümleyle insanları ayağa kaldırıyorum,
Bir bakışla sustururum.
Hukuk devletinin en kısa cümleleri benden çıkar:
"Taraflar içeri." "Hepsi bu."
Hâkim yemin ettirecek,
Bir bakışımla herkesi ayağa kaldırıyorum,
Karar Yazılır, ben toplarım.
Karar verilir, ben yine toplarım.
Avukat dosyasını kapatır, taraflar iç çeker.
Ben ise sandalyeleri düzeltirim.
Çünkü adalet bazen çok büyük laflarla değil,
Sandalyeleri yerine koymakla devam eder.
Eve gittiğimde bana "Bugün ne yaptın?" derler.
"Adaletin ayakta durmasına yardım ettim," dersem kimse inanmaz.
"İnsanları susturdum," desem daha gerçekçi olur.
Mübaşirlik;
Adaletin mikrofonu, hukukun gerçek hizmetkârı,
Duruşma salonunun isimsiz düzenleyicisidir.
Adım tutanakta geçmez ama sesim kayıtlardadır.
Herkes konuşur, ben duyururum.
Herkes gider, ben kilitleirim.
Ve ertesi gün, yine ilk ben açarım kapıyı.

ÇOK DİLLİ HUKUK SÖZLÜĞÜ (3)

Hazırlayan: Dilsel ve Kültürel Haklar Komisyonu Üyesi Av.Serdar GÜMÜŞ

Çok Dilli Hukuk Sözlüğünün 3. bölümü ile sizlerle birlikteyiz. Çok Dilli Hukuk Sözlüğü, Mardin Barosu Dergisi için Mezopotamya Vakfı bünyesinde yer alan Kürtçe Hukuk Çalışma Grubu tarafından hazırlanan ve 2019 yılında Mezopotamya Vakfı Yayınları tarafından basılan Ferhenga Têgihên Hiqûqê/Hukuk Terimleri Sözlüğü'nden Av. Serdar GÜMÜŞ tarafından sık kullanılan terimler seçilerek hazırlanmıştır.

Sözlük Türkçe, Kürtçe, İngilizce, Arapça ve Farsça olarak hazırlanmış olup dergi için Farsça terimlere yer verilmemiştir. Sözlükte bulunmayan Süryanice terimlerin karşılıkları ise Malfono Şükrü AKTAŞ tarafından hazırlanmıştır.

Çok Dilli Hukuk Sözlüğü, Mardin Barosu Dergisi okurlarına ve tüm meslektaşlarımıza faydalı olması dileğiyle.

TÜRKÇE	KÜRTÇE	İNGİLİZCE	ARAPÇA	SÜRYANİCE
mağdur	zîyandîtî/zîyanpêketî	victim (injured party)	المتضرر/المجنى عليه	ܠܟܬܡܪܐ / ܚܬܡܐ / ܚܬܡܐ
hükümevi	zindan	prison	سجن	ܚܬܡܐ ܫܥܗܐ
mahpus	zindanî	prisoner	سجين	ܐܫܬܡܐ
ev hapsi	zindankirina li malê	house arrest (home confinement/ home detention)	الإقامة الجبرية	ܚܬܡܐ ܫܥܗܐ ܚܬܡܐ
müebbet hapis	zindankirina sermed	life imprisonment (life sentence)	سجن مؤبد	ܚܬܡܐ ܫܥܗܐ ܫܥܗܐ / ܐܫܬܡܐ ܫܥܗܐ / ܐܫܬܡܐ ܫܥܗܐ
hasar	zîyan	damages	ضرر	ܡܥܬܡܐ
bedensel zarar	zîyana laşî	bodily harm/bodily injury	آسيب بدني/صدمه جسماني	ܡܥܬܡܐ ܫܥܗܐ ܫܥܗܐ
harç	xerc	fees	رسوم/مصاريف	ܢܥܡܐܐ
maktu harç	xerca neguhêr	fixed fees	رسوم ثابتة	ܢܥܡܐܐ ܡܚܬܐ
nisbi harç	xerca rêjeî	relative cost	رسوم نسبية	ܢܥܡܐܐ ܡܚܬܐ ܡܚܬܐ
başvuru harcı	xerca serîlêdanê	application fee	رسوم الطلب/رسوم التقديم	ܢܥܡܐܐ ܡܚܬܐ
kan hısımlığı	xizimîya xwîne	blood relationship	قربة الدم	ܐܫܬܡܐ ܫܥܗܐ
kayın hısımlığı	xizimîya zewacê	marriage relationship/affinity	قربة الزواج	ܐܫܬܡܐ ܫܥܗܐ ܫܥܗܐ
hizmet	xizmet	service	خدمة	ܐܫܬܡܐܐ
kamu hizmeti	xizmeta giştî	public service	الخدمة العامة	ܐܫܬܡܐܐ ܫܥܗܐ
kat mülkiyeti	xwedîtiya qatê	condominium	ملكية مشتركة	ܡܥܬܡܐ ܫܥܗܐ ܫܥܗܐ
iş sahibi	xwedîyê karî, kardêr	employer; business owner	صاحب العمل	ܡܥܬܡܐ ܫܥܗܐ
net	xwerû	net	صاف	ܡܥܬܡܐ / ܡܥܬܡܐ
cinsiyet	zayend	gender	جنس	ܡܥܬܡܐ
yetki tecavüzü	zêdegaviya rayeyê	abuse/misuse of authority	تجاوز السلطة	ܡܥܬܡܐ ܫܥܗܐ

TÜRKÇE	KÜRTÇE	İNGİLİZCE	ARAPÇA	SÜRYANİCE
fazla çalışma (mesai)	zêdekarî	overtime	العمل الإضافي	فَحْخَنُا مَسَا
sebepsiz zenginleşme	zengînîya nerewa	unjust enrichment	الثراء غير عادل/الثراء الفاحش	خَمَاوَا لَا قَانَا
evlenme	zewac, hevsergirî	marriage	الزواج	أَهْوُكَا
işgal/işgal etmek	vegirtin, dagirtin	to occupy	حيازة	مَحْهَمَا /حَحْهَمَا
fuzuli işgal	vegirtina nerewa	illicit occupation	حيازة غير مشروعة	مَحْهَمَا أَوْ حَحْهَمَا لَا نَحْهَمَا
alacağın temliki	veguhastina deynî	assignment (transfer) of claim	نقل الدين	هَمُودَ أَوْ هَمُوكَ مَسَا
tahkikat	vekolîn	inquiry	تحقيق	خَمُوكَا /هَمُوكَا
çapraz sorgu	vepirsîna çeperast	cross examination	استجواب	مَحْهَمَا خَمَا
idari düzenlemeler	verastkirinên kargêrî	administrative arrangements	التنظيم الإداري	هَمُوكَا فَحْهَمَا نَحْهَمَا
irade	vîn	will	إرادة	رَحْهَمَا
vali	walî, parêzgar	governor	محافظ	هَمُوكَا
valilik	walîti	governorship	محافظة	هَمُوكَا
vekaletname	wekaletname	letter of attorney/power of attorney	وكالة/خطاب توكيل	مَهْهَمَا
vekil	wekîl	representative	وكيل	هَمُوكَا
vakıf	weqîf	foundation	مؤسسة	هَمُوكَا
amme alacakları	wergirtinên giştî	public claims (ev	قبض عام	حَحْهَمَا كَحْهَمَا
vasiyet	wesiyet	will	وصية	هَمُوكَا /هَمُوكَا
bakanlık	wezaret	ministry (department)	وزارة	هَمُوكَا
konut	xanî	residence	مكسن/سكن/دار	خَمُوكَا
aldatma	xapandin	infidelity	خداع	هَمُوكَا /هَمُوكَا
kısmi süreli çalışma	xebata pardem	part time employment	العمل بدوام جزئي	فَحْهَمَا مَحْهَمَا
görevi kötüye kullanma	xerabbikaranîna erkê	misuse of public duty/professional misconduct	إساءة استخدام الواجب/استغلال الواجب	فَحْهَمَا وَخَمُوكَا
feragat	têbihurîn, bihurîn	renunciation	تنازل/تخلي	مَحْهَمَا /مَحْهَمَا
şerh	têbînî	note	ملاحظة	نَهْهَمَا
tefhim	têgîhandin	pronouncement	تفهم	مَحْهَمَا
haneye tecavüz	têketina bizorê	forcible entry	دخول قسري/الدخول عنوة	خَمُوكَا مَحْهَمَا
yaş	temen	age	السن	مَهْهَمَا /هَمُوكَا
çalışma yaşı	temenê karî	working age (legal working age)	سن العمل	مَهْهَمَا /هَمُوكَا
ehliyet	têbarî	capacity (legal capacity)	الأهلية	هَمُوكَا

TÜRKÇE	KÜRTÇE	İNGİLİZCE	ARAPÇA	SÜRYANİCE
kanuni ehliyet	têrbariya qanûnî	legal capacity	أهلية قانونية	هَعْقَهُ / مُنْهَسَا
ödenek	terxan	allowance	تخصيص	فَه وَخَا
menfi tespit	tesbîta nerênîyê / tesbîta neyendariyê	Vala ye	إثبات سلبی	هَعْدَا / مَحْصُحَا
tasfiye	tesfiye, palawtin	liquidation	تصفية	رَهْ كَلَّا / اِدْرَكَا
şekil	teşe	form	شكل	أَصْصَا
müdahil	tevlidoz	intervenor	التدخل في دعوى	بُصْكَهْ / حَرْجَهْ
eşya	tişt	object/thing	شيء	مَحْبُوم مَحْبُوم
sicil	tomar, sicil	registry/record	سجل	مَحْصُحْ كَهْ / أَسْجَلَا
nüfus kaydı	tomara nifûsê	populaton or citizen register	سجل النفوس	مَحْصُحْ كَهْ / نَقْفَهْ
adli sicil kaydı	tomara tawanî	criminal record/crime record	صحيفة السوابق / سجل جنائي	هَسْجَلَا / سَبْخَا
tescil	tomarkirin	registrate	تسجيل	هَسْجَلَا
itham	tomet, îtham	charge (formal accusation)	إتهام	حَقْمَهْ
yokluk	tunebûn	absence	غِيَاب	لَا مَحْضَهْ
rücu	vegerandin	recourse/revocation	رجوع / ارجاع	وَحَا
halef	şûngir	successor	خلف	أَسْجَدَا
halefiyet	şûngirî	succession	خلافه	أَسْجَدَهْ
tapu	tapo	deed	طابو	أَقَهْ / هَعْقَهْ / مَحْصُحْ
suç	tawan/sûc	crime (offence)	جريمة	مَهْ / هَعْدَهْ / سَا
örgütlü suç	tawanê birêxistî	organized crime	جريمة منظمة	مَهْ / مَحْصُحْ
kriminoloji/suç bilimi	tawannasî	criminology	علم الجريمة	مَهْ / مَحْصُحْ
özelleştirme	taybetkirin	privatization	الخصخصة	مَهْ / مَحْصُحْ
feragat etmek	têbihurîn	to renounce	تنازل	أَهْ / أَسْهْ
ceza bilimi	sizanasî	penology	علم العقوبات	أَهْ / مَحْصُحْ / مَحْصُحْ
hükümlü	sizaxwarî	convict (prisoner)	محكوم	بُصْ / مَحْصُحْ
adli para cezası	sizayê diravî ya dadî	judicial fine	الغرامة القضائية	فَهْ / مَحْصُحْ / مَحْصُحْ
idari para cezası	sizayê diravî ya kargêrî	administrative fine, administrative monetary penalty	الغرامة الادارية	فَهْ / مَحْصُحْ / مَحْصُحْ
disiplin cezası	sizayê dîsîplînê	disciplinary penalty/disciplinary punishment	العقوبة التأديبية / الغرامة الانضباطية	مَحْصُحْ / مَحْصُحْ / مَحْصُحْ
ölüm cezası	sizayê mirinê	capital punishment (death penalty)	عقوبة الاعدام	مَحْصُحْ / مَحْصُحْ / مَحْصُحْ
yemin	sond	oath	القسم / حلف	مَحْصُحْ

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Ebül'ulâ Mardin

Osmanlı ve
Cumhuriyet dönemi
Türk hukukçusudur.

Aklavcı - Muhami

Avukatın eş anlamlıları aklavcı ve vekil sözcükleridir. Eski kullanımda muhami denirdi.

Müddeiumumi

Eski dilde cumhuriyet savcısı demektir.

26 Kasım 1996 tarihli ve 22829 sayılı yasa

Türkiye'de sigara tüketimine ilişkin ilk yasal kısıtlamadır.

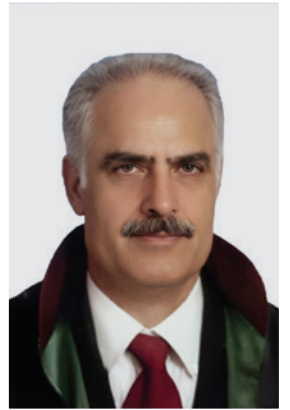
İlk Kadın Avukat

Hukuk eğitiminin önündeki tüm engelleri aşarak adını Türkiye Cumhuriyeti tarihine ilk kadın avukat olarak yazdıran Süreyya Ağaoğlu'dur.

Av. Cemal Artık

Mardin Barosu'nun en uzun süre baro başkanlığını yapan kişidir.

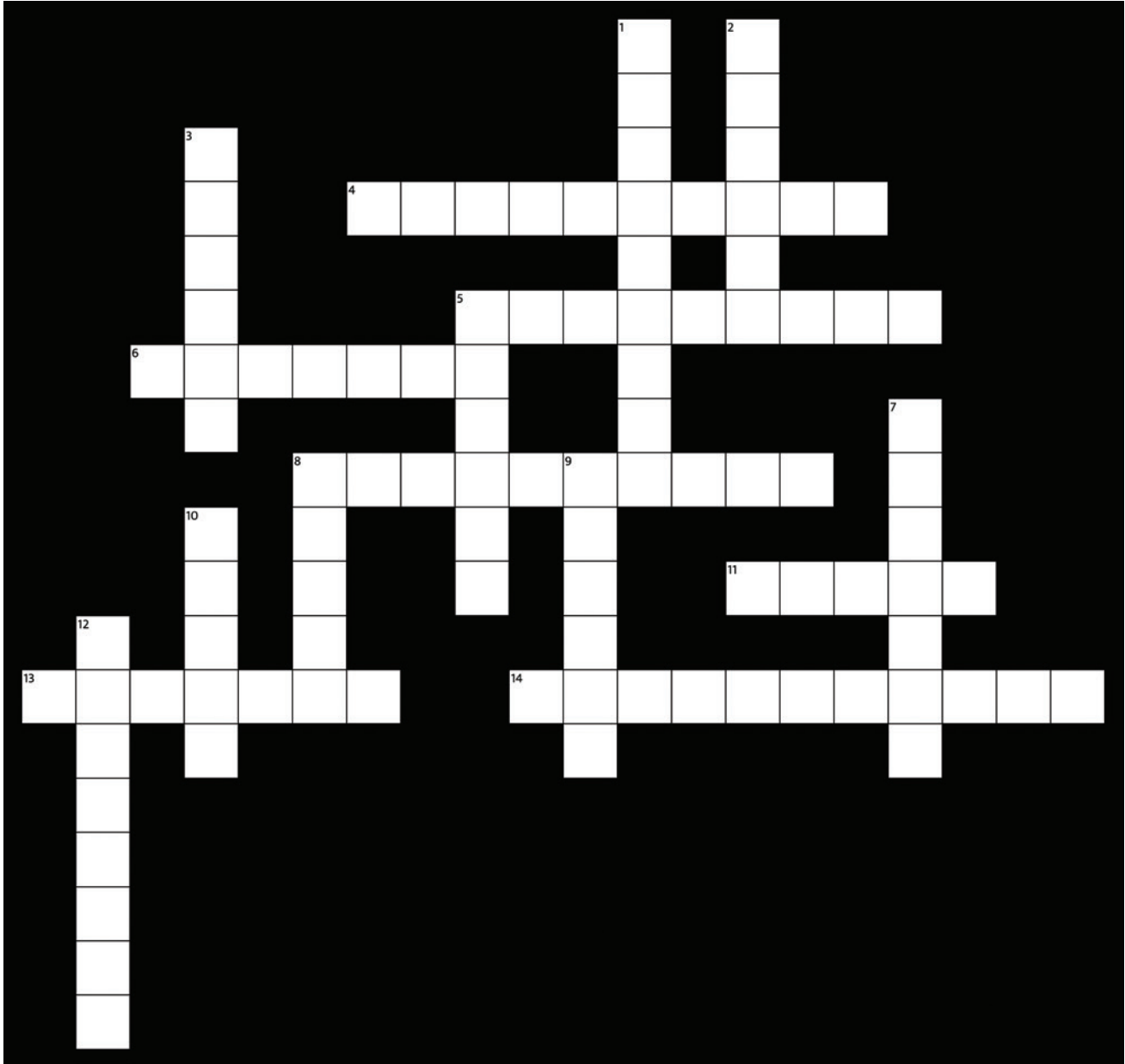

İlk Patent Yasası

Patent tarihindeki ilk yasa 1474 yılında Venedik'te çıkarılmıştır.

Litailer

Zeus'un kızları olarak adlandırılan Litalier, mitolojide savunma misyonunu üstlenen ilk kişiler olarak kaynaklara geçmiştir.

Yatay

4 Temerrüde düşen (kimse); yapması gereken bir şeyi yapmamakta direnen - **5** Yargılama makamının, bir kararın yerine getirilmesi konusunda belli bir makama yazdığı yazı - **6** Danışıklı işlem - **8** Eklenti - **11** Ölen bir yakınından kalan mal mülk, para veya servet - **13** Şikayette bulunan, şahsî davacı. İlgili makama derdini aktaran - **14** Borcun vadesinin gelmiş olması

Dikey

1 Bir vakfın yönetiminin kendisine verildiği kişi; vakıf yönetim kurulu - **2** Terk Edilmiş - **3** Taşınır; taşınır mal - **5** Kasten öldürülen kişi - **7** Yargıç tarafından verilen emir ve tedvirleri tatbik ile vazifeli adliye memurudur - **8** Mülkiyet hakkı sahibi; bir şeye sahip olan kişi - **9** Hesap edilmiş; hesaba dahil edilmiş - **10** Götürü; belirli; miktarda; değeri biçilmiş; pazarlıksız - **12** Bir şeyin başka bir şeyle değiştirilmesi; değiştirme; değiş-tokuş; değişim

Mardin Barosu Başkanlığı

Web Sitesi:

www.mardinbarosu.org.tr

Facebook:

www.facebook.com/MardinBarosu

Twitter:

<https://twitter.com/MardinBarosu>

YouTube:

<https://www.youtube.com/MardinBarosuTV>

Instagram:

www.instagram.com/MardinBarosu

Basın Yayın Komisyonu Instagram Hesabı:

www.instagram.com/mbbasinyayinkomisyonu

